

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

ДОЦЕНКО Діана Сергіївна

(група ГФ-310 м)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**МУЛЬТИМОДАЛЬНІСТЬ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ
ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19»**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), основна мова – англійська
Кваліфікація	магістр філології

Науковий керівник –
к.філол.н., доц. Н.В. Лазебна

Національний університет «Запорізька політехніка»

Інститут, факультет	<u>гуманітарний</u>
Кафедра	<u>теорії та практики перекладу</u>
Ступінь вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність	<u>035 «Філологія»</u>
Освітня програма (спеціалізація)	<u>035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – англійська»</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
проф. Приходько А. М.
«_16_» грудня 2021 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

Доценко Діани Сергіївни

1. Тема кваліфікаційної роботи: Мультиmodalність англomовного текстopростору ідеографічної сфери «COVID-19»
керівник кваліфікаційної роботи Лазебна Наталія Валеріївна, к. ф. н., доцент
затверджені наказом закладу вищої освіти від «17» листопада 2021 р. № 450
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи 16 грудня 2021 р.
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:
Hua J., Shaw R. Corona Virus (COVID-19) «Infodemic» and Emerging Issues through a Data Lens: the Case of China; Maybaum R. Language change as a social process: Diffusion patterns of lexical innovations in Twitter.
4. ЗМІСТ розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): ОСНОВНІ ОЗНАКИ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ «COVID-19». Співвідношення понять «дискурс», «текст» та «текстопростір». Термін як конститутивна ознака науковості англomовного текстopростору ідеографічної сфери «COVID-19». Англomовний текстopростір «COVID-19» як науково-популярний трансфер. Методологія дослідження англomовного наукового текстopростору «COVID-19». ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19». Лексичні засоби наукового стилю. Синтаксичні засоби наукового стилю. Різноманітність аранжованості англomовного текстopростору «COVID-19». МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19». Корпусний аналіз англomовного текстopростору ідеографічної сфери «COVID-19». Меми як вербальний конституент текстopростору «COVID-19». Інтертекстуальні коментарі «COVID-19». Відео-репрезентація англomовного текстopростору «COVID-19».
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
I	Лазебна Н.В., к. філол. н., доцент		
II	Лазебна Н.В., к. філол. н., доцент		
III	Лазебна Н.В., к. філол. н., доцент		
Нормоконтроль	Підгорна А.Б., к. філол. н., доцент		

7. Дата видачі завдання « 7 » вересня 2021 року.

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	вересень 2021	виконано
2.	Розробка завдання на кваліфікаційну роботу	вересень 2021	виконано
3.	Складання календарного плану роботи	вересень 2021	виконано
4.	Збирання матеріалу для 1, 2 та 3 розділів	вересень – жовтень 2021	виконано
5.	Підготовка розділу 1	жовтень 2021	виконано
6.	Підготовка розділу 2, 3	листопад 2021	виконано
7.	Написання вступу і загальних висновків роботи	листопад – грудень 2021	виконано
8.	Оформлення кваліфікаційної роботи	грудень 2021	виконано
9.	Нормоконтроль	1-10 грудня 2021	виконано
10.	Рецензування кваліфікаційної роботи	10-12 грудня 2021	виконано
11.	Захист кваліфікаційної роботи	20 грудня 2021	виконано

Студент(ка)

Доценко Д. С.

Керівник кваліфікаційної роботи

Лазебна Н. В.

РЕФЕРАТ

КР: 95 с., 31 рис., 81 джерело.

Об'єкт дослідження – англомовний текстопростір ідеографічної сфери «COVID-19».

Мета роботи – ідентифікувати вербальні та невербальні засоби аранжування англомовного текстопростору ідеографічної сфери «COVID-19».

Методи дослідження – системно-функціональний метод; метод компонентного аналізу; метод стилістичного аналізу; метод словникових дефініцій; компаративний метод; метод перекладацького аналізу; метод корпусного аналізу текстів бази Oxford Corpus.

У першому розділі кваліфікаційної роботи викладені теоретичні основи співвідношення понять «дискурс», «текст» та «текстопростір», наведено визначення мультимодальності та визначено методологію дослідження англомовного наукового текстопростору «COVID-19». У другому розділі аналізуються лінгвальні засоби репрезентації англомовного наукового текстопростору «COVID-19» та здійснюється аналіз вербальних та невербальних засобів його аранжування в текстах англомовного текстопростору «COVID-19». Третій розділ присвячено з'ясуванню та характеристиці конститuentів мультимодальності англомовного наукового текстопростору «COVID-19».

АНГЛОМОВНИЙ ДИСКУРС, ТЕКСТ, ТРАНСФЕР, КОНСТИТУЕНТ, МУЛЬТИМОДАЛЬНІСТЬ, МУЛЬТИМОДАЛЬНИЙ ТЕКСТОПРОСТІР, АРАНЖОВАНІСТЬ, ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ, ВЕРБАЛЬНА СКЛАДОВА.

ЗМІСТ

Завдання на роботу

Реферат

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ОЗНАКИ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ «COVID-19».....	10
1.1. Співвідношення понять «дискурс», «текст», «текстопростір».....	13
1.2. Мультиmodalність просторового модусу.....	17
1.3. Англomовний текстопростір «COVID-19» як науково- популярна ідеологічна площина соцмереж	22
1.4. Термін як конститутивна ознака науковості англomовного текстопростору ідеографічної сфери «COVID-19».....	30
1.5. Методологія дослідження англomовного наукового текстопростору «COVID-19»	32
РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19».....	35
2.1. Лексичні засоби аранжування наукового текстопростору «COVID-19»	35
2.2. Синтаксичні засоби англomовного текстопростору ідеографічної сфери «COVID-19».....	44
2.3. Різномірне аранжування англomовного текстопростору «COVID-19»	47
РОЗДІЛ 3. МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19».....	52
3.1. Корпусний аналіз англomовного текстопростору ідеографічної сфери «COVID-19».....	52
3.2. Меми як вербальний конститuent тектопростору	

	6
«COVID-19».....	58
3.3. Інтертекстуальні коментарі «COVID-19».....	68
3.4. Відео-репрезентація англомовного текстового простору	
«COVID-19»	72
ВИСНОВКИ	78
SUMMARY	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	92
Додаток А. Тези «Англомовні лексичні інновації коронавірусної пандемії»	92

ВСТУП

Сьогоднішні реалії свідчать про те, що інформаційна війна на фоні пандемії вже почалася. Фальшиві новини, підробки і паніка поширюються в рази швидше, ніж сам вірус. Англomовний текстопростір ідеографічної сфери «COVID-19» збагачується через інформаційний простір численними лексичними, синтаксичними та стилістичними новаціями. Незважаючи на поширення будь-якої інформації стосовно «COVID-19», ЗМІ та інтернет-публікації не завжди відображають реальний стан речей, а навпаки нагнітають ситуацію, приховуючи правдиву інформацію, яка б відповідала реальному стану подій. Незважаючи на стрімкий розвиток пандемії, проблематика вивчення текстопростору «COVID-19» залишається недостатньо висвітленою адже він є достатньо новим лінгвальним феноменом та обумовлює доцільність обраної теми дослідження, обумовлюючи **актуальність** та дослідницький інтерес до англomовного текстопростору «COVID-19» у комунікативно-прагматичному аспекті, так як дослідження тексту на сучасному етапі розвитку характеризується підвищеним інтересом до поглибленого вивчення феномену мультимодальних текстів, у структуруванні яких беруть участь як вербальні, так і невербальні засоби репрезентації.

Зв'язок роботи з науковими темами. Кваліфікаційну роботу виконано в межах ініціативної наукової теми кафедри теорії та практики перекладу Національного університету «Запорізька політехніка» № 61121 «Когнітивно-дискурсивна організація текстового простору міжкультурної (крескультурної) комунікації». Тема роботи затверджена наказом ректора від 17.11.2021 р. № 450.

Об'єктом дослідження в роботі виступає англomовний текстопростір ідеографічної сфери «COVID-19».

Предмет дослідження – лексичні, синтаксичні та екстралінгвальні особливості репрезентації текстопростору «COVID-19» як мультимодального

соціолінгвального явища у сучасному Інтернет-просторі.

Мета дослідження полягає у теоретичному та практичному обґрунтуванні особливостей наукових мультимодальних текстів та мультимодального тексту на прикладі англомовного текстовпростору «COVID-19».

Відповідно до мети визначені такі **завдання** дослідження:

- ідентифікація основних ознак та специфіки наукового стилю;
- виокремлення лінгвальних особливостей англомовного текстовпростору «COVID-19»;
- визначення теоретико-методологічних підвалин вивчення англомовного текстовпростору «COVID-19»;
- аналіз екстралінгвальних особливостей англомовного текстовпростору «COVID-19».

Матеріалом дослідження слугували тексти англомовного текстовпростору «COVID-19». Емпіричним матеріалом виступають корпуси англомовних текстів Oxford Corpus, інтернет-видання досліджуваної галузі (Emergency Management; Research; Public; BBC; Atlantic), статті, коментарі, відео-репрезентації із досліджуваної проблематики.

У процесі аналізу було застосовано такі **методи дослідження**: *системно-функціональний метод* – для вивчення функціонування мовних одиниць; *метод компонентного аналізу* – для встановлення структури плану змісту лексико-семантичних одиниць; *метод стилістичного аналізу* – для вивчення стилістичних особливостей аналізованих текстів; *метод словникових дефініцій* – для дослідження специфіки функціонування лінгвальних одиниць; *компаративний метод* – для виявлення особливостей та відмінностей лексико-семантичних засобів формування; *метод корпусного аналізу* текстів бази Oxford Corpus.

Теоретичне значення полягає у необхідності визначення поняття англомовного текстовпростору «COVID-19»; спробі розглянути англомовний текстовпростір «COVID-19» через дослідження його мультимодальних

особливостей; систематизації вже існуючих досліджень, узагальненні теоретичних положень та їх аналізу.

Практичне значення дослідження полягає, перш за все, у можливості застосування отриманих результатів для подальших досліджень англomовного текстопростору «COVID-19» при укладанні глосаріїв досліджуваної галузі, розробки навчально-методичних матеріалів для дискурсивних та перекладацьких студій інноваційних галузей.

Апробацію результатів роботи здійснено на IX Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих вчених та здобувачів вищої освіти «Мови та літератури в полікультурному суспільстві» (на базі факультету іноземних мов Маріупольського державного університету, 10 листопада). За результатами конференцій було опубліковано тези доповіді за темою *«Англomовні лексичні інновації коронавірусної пандемії»*.

Структуру кваліфікаційної роботи зумовлено науковою логікою дослідження, його метою та поставленими завданнями. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (81 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи – 95 с.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ОЗНАКИ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ «COVID-19»

Науковий стиль – функціональний різновид літературної мови, що обслуговує сферу і потреби науки. До характерних ознак наукового стилю, як правило, уналежнюють інформативність, логічність викладу матеріалу, чіткість композиції, точність, об'єктивність, доказовість, переконливість, насиченість наукового тексту термінами як показниками наукової спрямованості, складність та розлогість синтаксичних конструкцій (у тому числі наявність зворотів, вставлених конструкцій тощо).

Наведемо визначення поняттю «текст» (від лат. *textum* – сплетення, побудова, зв'язок). Текст являє собою знаково-мовну реалізацію деякої системи інформації. А отже, науковий текст виступає способом подання наукової інформації, результатом наукового дослідження. Текстопростір як ключове поняття нашого дослідження спирається на запропоновану його дефініцію Дж. Таленса (*textual space, which corresponds both to what is communicated, that is, to textual structure, and to what is signified, that is, to the results of the cited. paraphrase; text, which corresponds to meaning*). До уваги, також, беремо і дефініцію текстопростору С. І. Потапенка «текстовий орієнтаційний простір», і визначення Н. В. Лазебної: «текстопростір – це сукупність тематико-орієнтованих текстів».

Наукові тексти характеризуються насамперед стереотипністю та консервативністю у виборі мовних засобів висловлювання, використанням штапованих лексико-фразеологічних і синтаксичних одиниць [28, с. 22]. Теоретичний ґрунт дослідження дає можливість стверджувати, що науковий стиль чітко відмежовується від інших стилів і досягається це «посиленням стильової однорідності мовних засобів, що супроводжується пов'язаною з «економією зусиль» відмовою від інших стильових засобів літературного вираження» [10, с. 48]. Однак із середини 60-х років з'являються й інші

думки щодо використання емоційно-оцінних елементів у науковому викладі.

Деякі дослідники наголошують на проникненні таких засобів у науковий стиль, що робить авторську манеру викладу «особистісною», а текст зрозумілішим для читача. На той час такі твердження були майже революційними, але у подальших наукових розвідках вони знайдуть все більше прихильників [3, с. 131].

Поряд з поняттям «традиційного» наукового тексту, створеного за допомогою стилістично нейтральних засобів і стандартних мовних кліше, з'являється поняття тексту «новаторського», де вже можливі відхилення від мовних стандартів, що виражається у зверненні авторів до образних засобів мови, зокрема метафор, експресивних уточнень, елементів діалогу.

Прихильники новаторського підходу вважають, що треба кардинально змінювати ставлення до наукового викладу, який обов'язково повинен мати ознаки експресії, котра активізує увагу читача, зосереджує на сутності змісту, полегшує засвоєння наукової думки. Стереотипи, продюзовані науковою мовою для передання інформації, перестають задовольняти потреби авторів наукових текстів, тому стилістично релевантними стає відсторонення від мовного стандарту, вживання маркованих одиниць замість стилістично нейтральних тощо [31, с. 40].

З огляду на розгалуженість побудови наукового текстовпростору мовознавці запропонували виділити такі його різновиди, які залежно від сфери спілкування й функціонування демонструють певні мовні особливості, а саме: власне науковий або науково-академічний (академічність викладу, особлива інформативна спрямованість, адресованість спеціалістам); науково-популярний або науково-публіцистичний (ознайомлення неспеціалістів із науковими досягненнями); науково-діловий або науково-інформаційний (патенти, технологічні описи тощо); навчально-науковий (виклад наукових основ майбутнім спеціалістам); науково-технічний (спеціалізована технічна складова у поєднанні з елементами економічного, екологічного, соціального, політичного та інших видів); науково-розмовний (усна форма, спрямована на

обмін ідеями, обговорення та творчу критику) [42, с. 178].

На думку І. В. Арнольд, складність у визначенні стилістичного статусу науково-популярного тексту в значній мірі обумовлена двома факторами: науково-популярна література представлена різними жанрами: книга, стаття, інтерв'ю тощо; комунікативно-прагматичні параметри, що впливають на стилістичний спосіб презентації даних текстів, також дуже різноманітні.

Адресат науково-популярного тексту може бути диференційований за різними критеріями: за освітнім рівнем, за віком, за можливостями сприйняття наукових знань і цілям їх отримання і так далі, і ця обставина, безумовно, впливатиме на спосіб викладу інформації [4, с. 167].

М. М. Маєвський головним аргументом виокремлення науково-популярного стилю називає те, що «він на противагу науковому стилю реалізує не одну мовну функцію повідомлення (комунікативно-інформативну), а дві: функцію повідомлення і функцію впливу, що визначається особливою сферою спілкування, діяльності, в якій цей стиль використовується, – сферою наукової популяризації, а в зв'язку з цим і особливою в порівнянні з науковим стилем екстралінгвістичною основою» [29, с. 77].

Спираючись на матеріал англomовних текстів, можемо віднести їх до науково-популярного текстовпростору «COVID-19». Тобто, він являє собою сукупність текстів і висловлювань в їх нерозривному зв'язку з ситуативним контекстом: з соціальними, культурно-історичними, ідеологічними чинниками і системою комунікативно-прагматичних і когнітивних автора, що взаємодіє з адресатом. Що стосується поглядів дослідників на проблеми визначення місця розташування науково-популярного текстовпростору «COVID-19», то тут теж немає певної єдності щодо того, чи є він самостійним або ж одним з видів наукового.

1.1. Співвідношення понять «дискурс», «текст», «текстопростір»

Питання про співвідношення дискурсу, тексту та текстопростору є спірним у сучасній лінгвістиці. Разом з тим відповідь на нього має принципове значення для трактування цих понять, яке, до речі, також не є однозначним. Безперечно лише те, що текст та дискурс – суміжні поняття. Як свідчить огляд наукової літератури, більшість визначень дискурсу надається через текст, але, найчастіше, текст, ускладнений деякими характеристиками. Є, звичайно, трактування, де терміни «текст» і «дискурс» використовуються як тотожні, взаємозамінні. Але це, на нашу думку, неправомірно, через хоча б те, що недоцільно позначати одне явище різними термінами. Тому, з погляду, найбільш логічно вибудовувати міркування визначення тексту через з'ясування співвідношення тексту і дискурсу до визначення дискурсу.

На початку становлення дискурс ототожнювався з текстом. Досі відкритими залишаються питання співвідношення понять «науково-популярний дискурс», «науково-популярний текст» [32, с. 7].

З іншого боку, вузьке, мовне розуміння тексту суперечить самому механізму функціонування мови. Перш за все, текст – це результат індивідуальної мовної діяльності. Якщо визнати за Ф. де Соссюром історичну первинність мови, то саме текст зумовлює саму мовну систему, будучи (вже не в індивідуальному, а в узагальненому вигляді), згідно з визначенням Л. В. Щерби, «мовним матеріалом» [38, с. 111; 45, с. 92].

Л. М. Васильєв представляє механізм функціонування мови так: «мовленнєва діяльність → тексти → мовна система → мовна діяльність → тексти тощо» [8, с. 15]. Продуктом мовленнєвої діяльності є тексти, і вони мають індивідуальний характер.

Вихід за рамки мови в розумінні тексту дозволяє розглядати її з поглядів різних напрямів: психолінгвістичного (О. С. Зорькіна), комунікативно-прагматичного (О. Л. Каменська, Ю. М. Земська, Л. М. Комісарова, В. І. Шаховський), стилістичного (Н. І. Клушина,

В. Г. Костомаров, Т. В. Матвеева, В. В. Одинцов та ін.); семіотичного (Т. М. Ніколаєва та ін.). Перш за все наведемо визначення поняттю «дискурс». Згідно із Н. Д. Арутюновою: «дискурс» – це зв'язний текст в сукупності з екстралінгвістичними, прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; текст, взятий у подієвому аспекті; мовлення, що досліджується як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаємодії людей та в механізмах їх свідомості (когнітивних процесах) [5, с. 136]. Дискурс – це «мовлення занурене в життя».

Дискурс – це вербально артикульована форма об'єктивації змісту людської свідомості, регульована домінуючим у тій чи іншій соціокультурній традиції типом раціональності [50]. У теперішній час дискурс є багатозначним поняттям, що активно використовується у філософії, соціології, лінгвістиці, культурології та інших суспільних науках.

Т. ван Дейк розглядає дискурс як комунікативну подію, що відбувається між мовцем і слухачем у визначеному часовому і просторовому континуумі [50]. Ця подія обов'язково включає як вербальні, так і невербальні складники, ті ментальні процеси, які неминуче супроводжують процес комунікації.

Розуміння дискурсу як сукупності текстів, не розмежовує поняття тексту та дискурсу, а навпаки, максимально зближує. Тут, на нашу думку, допоможе трактування дискурсу не як тексту і не як сукупності текстів, а як максимальної одиниці тексту, а саме – «інтерпретованого автором або читачем (читачами) тексту, тобто такого тексту, який розуміється (мислиться) з урахуванням соціальних, ситуативних, комунікативних, культурних та інших умов (передумов) його породження (створення) та функціонування» [17, с. 29]. Така думка логічно зводить дискурс до максимальної одиниці аналізу тексту, аналізу вищої стадії, дискурсивного аналізу. Дискурс-аналіз починається з аналізу тексту, ґрунтується на ньому [14]. Текст стає дискурсом, коли ми переходимо від аналізу текстових ознак (про які говорилося вище) до їхнього дискурсивного висвітлення.

За твердженням В. Є. Чернявської, на рівні аналізу тексту «встановлюється комунікативна функція тексту, його комунікативні центри» [36, с. 230]. Аналіз дискурсу починається «з проектування на елементи змістовно-сміслової та композиційно-мовленнєвої організації тексту психологічних, політичних, національно-культурних, прагматичних та інших факторів» [36, с. 232].

Таким чином, у центрі уваги дискурсивного аналізу – максимально об'ємна інтерпретація тексту, що досягається за допомогою залучення в хід інтерпретації екстралінгвістичного контексту, заснована на врахуванні когнітивних процесів породження та сприйняття тексту, прагматичних параметрів, зв'язку з іншими текстами [15, с. 97].

Ключовими проблемами аналізу дискурсу і досі залишаються структура та стратифікація дискурсу, встановлення його ознак, одиниць, категорій, типів, а також вироблення методів і процедур аналізу й опису дискурсів. Дискурс-аналіз пов'язаний як з усними, так і письмовими формами комунікації у конкретній комунікативній ситуації [33, с. 127].

Отже, ми вважаємо, як текст, так і дискурс правомірно вважати результатами мовленнєвої діяльності. Дискурс розуміється як максимальна одиниця тексту, предмет дискурсивного аналізу [18]. Дискурс, таким чином, матиме всі текстові ознаки, але розглядатимуться вони під призмою дискурс-аналізу, тобто з урахуванням механізмів породження та сприйняття тексту, комунікативної ситуації, а також у світлі широкого екстралінгвістичного та інтертекстуального контексту.

Разом з таким розумінням не слід відмовлятися від визначення дискурсу як певної сукупності текстів, з тим лише уточненням, що це сукупність текстів дискурсивного рівня, тобто рівня дискурсивного аналізу.

Внаслідок простеженого нами співвідношення понять тексту та дискурсу окреслено два визначення дискурсу: дискурс як дискурсивний текст, тобто текст-дискурс, та дискурс як тип дискурсу [34; 19, с. 31]. Це дозволяє визначити дискурс у такий спосіб. Дискурс – це 1) текст, що

співвідноситься із ситуацією спілкування (з історичним, соціально-культурним, політичним, ідеологічним, психологічним та ін. контекстом), із системою комунікативно-прагматичних настанов, з когнітивними процесами його породження та сприйняття; інтегрований до інтертекстуального простору (дискурс як дискурсивний текст, текст-дискурс); 2) дискурс – це сукупність означених текстів, заснованих на спільності деяких ознак (дискурс як тип дискурсу) [35, с. 28].

Текст – внутрішньо зв'язане закінчене ціле, якому притаманна ідейно-художня єдність. В. В. Красних стверджує, що текст слугує лише «елементарною (тобто базовою, мінімальною та основною) одиницею дискурсу» [25, с. 56].

Отже, звернення до виявлення співвідношення понять тексту і дискурсу має значення як теорії тексту, так теорії дискурсу. Запропонований нами хід міркувань – від визначення тексту, через виявлення співвідношення тексту і дискурсу, до визначення дискурсу – дозволяє дійти найбільш послідовного і несуперечливого розуміння природи понять, що розглядаються. Текст та дискурс зазвичай розмежовуються таким чином: текст – це «абстрактна, формальна конструкція, а дискурс – різні види її актуалізації, що розглядаються з точки зору ментальних процесів і у зв'язку з екстралінгвістичними факторами» [25, с. 55]. Дискурс є категорією, що являє певну соціальну даність, а текст – категорію, яка належить до мовної сфери.

Текстопростір є виявом певної соціолінгвістичної структури, утвореної адресатами за певних умов і під впливом соціальних або прагматичних ситуацій [28]. Компоненти тексту англomовного текстопростору стають емоційно значущими і можуть вважатися емоційними знаками в текстовому просторі для стимулювання емоційних реакцій читачів [28].

Для позначення змістовної сторони найскладнішого мовного знака – тексту, став використовуватися термін «семантичний текстопростір», при цьому його вживання відзначено багатозначністю та взаємодією з іншими

текстовими явищами у зв'язку з широким розумінням категорії текстового простору. Так, багато лінгвістів відзначають наявність різновидів текстового простору та аналізують їх відмінності.

У категоріях простору розглядається текст у своїх іпостасях: текст як сукупність лінійно розташованих знаків і текст як сукупність смислів. По-перше, текст як матеріальний об'єкт утворює деякий двомірний простір, де розташовані в певній послідовності мовні одиниці. Треба розрізняти два види текстового простору: віртуальний та актуальний, віртуальний простір задається відбором змістовних одиниць у процесі породження тексту та реалізується механізмом задуму та семантична структура тексту осмислюється як ментальний простір, що має певну специфіку, яка й закріплюється терміном для номінації змісту тексту [28].

Отже, компоненти англомовного текстового простору належать до елементів впливу на читача, оскільки емоційні, образні структури сприяють більш ефективному переконанню читача, допомагають донести потрібну інформацію та створюють необхідне уявлення про предмет/ або явище. Образність матеріалу створює певний психологічний настрій та привертає увагу своєю незвичайністю (меми, картинки, візуально-графічні об'єднання) і тим самим допомагає конкретизувати одержану інформацію, сприяє викладу наукового змісту в максимально доступній і цікавій формі.

1.2. Мультимодальність просторового модусу

У сучасному світі передача та сприйняття інформації відбуваються за допомогою різних систем та каналів, здатних породжувати значення та взаємодіяти одночасно. Комунікація не зводиться до якоїсь однієї знакової системи, а є специфічною формою симбіотичної взаємодії. Мономодальність змінюється на більш складний та інтегрований варіант подання інформації. Комунікативні процеси ґрунтуються на комплексній взаємодії різних

знакових систем, тобто мультимодальностей, тому мовна комунікація мультимодальна за своєю природою.

Проблема мультимодальності є однією з ключових у невербальній семіотиці. Основними аспектами мультимодальності є дослідження вербальних, невербальних, змішаних вербально-невербальних, тілесних компонентів знакової комунікації та створення моделей вербальної, невербальної, змішаної поведінки. Дослідницький інтерес до феномену мультимодальності вилився в зародження мультимодальних досліджень – міждисциплінарного дослідницького напрямку, що займається вивченням мультимодальних практик і їх продуктів, виражених у формі репрезентацій.

Термін «мультимодальний» базується на розумінні модальності, прийнятому в психології, нейрофізіології та інформатиці: модальність – це певний аспект стимулу, сприйманого певною сенсорною системою; якісність визначеності відчуттів. Модальність зумовлена будовою органів чуття і особливостями середовища, впливаючого на них. Тому основним поняттям модальності є модус, тобто ресурс, який уможливорює реалізацію певного значення. Фокалізація конкретного модусу, який і несе в собі дану інформацію, визначається інтенцією мовця. Поєднання модусів для повного осмислення висловлення, тексту вважають мультимодальністю [35].

Такий підхід забезпечує розробку концептів, методів і структур для аналізу візуального, слухового, і просторового аспекту взаємодії мови і довкілля. Це конструюється за допомогою аналізу і опису повного спектру засобів для створення значень, якими люди користуються (візуальний, розмовний, жестикуляційний, письмовий, тривимірний та ін., залежно від області застосування) в різних контекстах.

Отже, мультимодальність полягає у формуванні значень за допомогою різних семіотичних засобів – модусів (лист, мова, зображення) – відповідних соціокультурних конвенцій [35].

Мультимодальність розуміється як опис загальних законів та правил взаємодії в комунікативному акті вербальних та невербальних знаків,

поєднання різних кодів пред'явлення інформації. Теорія комунікації визначає код як елемент базової моделі комунікації, що передає значення [31]. Виділяють такі комунікативні коди: вербальний, паралінгвістичний та екстралінгвістичний. Вербальний (verbal code) код є передачею інформації за допомогою письмової та усної мови. Паралінгвістичний код (paralanguage code) включає всі голосові засоби передачі інформації, що передається вербальним кодом. До цієї категорії належать темп, тембр, тон, інтонація. Екстралінгвістичний / невербальний код (non-verbal/visual code) представлений такими мовними засобами: жестами, мімікою, зоровим контактом, часом, проксемічним простором, локацією.

С. Боднар виділяє мовні коди, візуальні коди (технічний, репрезентативний, іконічний, іконографічний) та також соціальний, культурний, стилістичний та ідеологічний коди [8, с. 25].

Під мультимодальністю розуміється опис загальних законів та конкретних правил взаємодії в усному комунікативному акті вербальних чи невербальних знаків. Е. Кожемякін вважає мультимодальними явищами взаємодії між вербальними текстами та зображеннями, відео, мовою та жестами, розміром та кольором тексту [24, с. 20]. Ми вважаємо, що мультимодальним є будь-який текст, який поєднує в собі різні семіотичні коди, що вимагає актуалізації відразу кількох перцептивних каналів, візуального та аудіального. У дискурс-аналізі використання кількох засобів або каналів передачі інформації прийнято називати мультимодальністю. Мультимодальність описує комунікацію з погляду текстових, аудіовізуальних, лінгвістичних та просторових модусів, які задіяні для складання та передачі повідомлення.

Мультимодальний дискурс – дискурс, в якому одночасно взаємодіють різні семіотичні системи, що транслюють інформацію з урахуванням комунікативних традицій суспільства [31, с. 235]. Велика кількість і різноманіття семіотично неоднорідних текстів визначає сучасний стиль мислення, який проявляється в різного роду полікодових комбінаціях. Тому

інтерес лінгвістики до текстів, продукованих через взаємодію мовних, аудіальних і візуальних семіотичних знаків є, як пише В. Є. Чернявська, «наслідком і віддзеркаленням полікодового характеру людської комунікації на сучасному етапі». Таким чином, в лінгвістиці на часі відбувається перехід від аналізу одношарової семіотичної системи, якою є мова, до вивчення багатошарової (тексто-аудіо-візуальної інформації представлення тексту в Інтернеті) [36, с. 232].

Дослідницька робота в рамках мультимодального дискурс-аналіза ведеться в двох основних напрямках: по-перше, вивчення способів і закономірностей створення значень за допомогою різних семіотичних засобів, по-друге – дослідження соціальних феноменів і процесів, що знаходять своє вираження у вигляді текстів різної семіотичної природи. Зростаюча популярність дискурс-аналізу як теоретико-методологічного підходу до аналізу культурних текстів привертає все більшу увагу до описаної вище проблематики і закладає основи для подальшої дослідницької роботи в даному напрямку.

Діамо визначення мультимодальному тексту – це текст, в якому комунікативна ситуація представлена з використанням декількох модальностей сприйняття та зміст якого розкривається за допомогою двох і більше семіотичних систем. Всі семіотичні системи розуміються завдяки органам чуття (зору, слуху, нюху, дотику, смаку), однак вони переплітаються та можуть сприйматися різними способами [26, с. 101].

Мультимодальний текст повинен розглядатися не сам по собі, а як елемент мультимодального корпусу [46, с. 111]. Мультимодальний корпус надає нам багатий ресурс для якісного і кількісного аналізу прагматичних функцій висловлювань і допомагає отримати емпіричні докази існування тих чи інших патернів емоційної розмовної мови і зв'язати їх з невербальними засобами, які супроводжують її, адже комунікація мультимодальна за своєю природою, для повноцінного комунікативного акту необхідно задіяння як вербальних, так і невербальних компонентів спілкування: карти, таблиці,

рекламні плакати, газетні шпальти, сторінки журналів, твори мистецтва тощо [39, с. 94]. Найяскравішим прикладом реалізації мультимодальності тексту є веб-сайт, в межах якого можлива інтеграція кількох абсолютно різних семіотичних систем, оскільки він органічно поєднує в собі слова і тексти, пікторальні образи, засоби графічно абстрактного характеру, звук та анімацію.

Таким чином, зростання інтересу до вивчення мультимодальності пов'язане з розширенням меж текстуальності. Мультимодальним є текст, закодований семіотично різнорідними засобами: вербальними та невербальними. Мультимодальне розуміння інформації взаємообумовлено, зокрема, все компоненти комунікації інтерпретуються разом і рекурсивно, тобто. значення постійно обробляються і модифікуються. Крім мови, яка є центральним кодом, невербальні компоненти відіграють важливу роль у процесі передачі сприйняття інформації [28, с. 18]. Аудіовізуальна складова є каталізатором повноцінного сприйняття реципієнтом інформації, що транслюється.

Вивчення комплексних структур, що поєднують вербальні явища з невербальними, створює новий мультимодальний підхід до комунікації. Доцільність та перспективи такого підходу обговорювалися у пленарних виступах Є. Кожем'якіна та І. Жагара [24, с. 20]. Застосування мультимодального підходу до вивчення мовної комунікації відкриває ряд методологічних перспектив: аналіз невербальних засобів у комунікативно-прагматичних цілях, вивчення моделей інтерсеміотичної взаємодії елементів тексту, а також дослідження питань трансдукції вихідного повідомлення в інші.

Вивчення мов швидко розвивається разом з розвитком технологій. Той факт, що «COVID-19» є фатальним, швидко поширюється і наразі не має певного рішення для профілактики, крім соціальної дистанції, ізоляції та правил гігієни, вимушено вжити певних заходів у сфері освіти, як і в багатьох сферах. Коронавірусна пандемія суттєво змінює суспільну норму,

перетворившись на «норму під час пандемії». Оскільки світ протистоїть «новому нормальному» коронавірусу, суспільство стикається з проблемою впливу вірусу на наше повсякденне життя. Коронавірус призвів до появи нових слів і фраз, як англійською, так і іншими мовами. Цей новий словниковий базис допомагає нам зрозуміти зміни, які раптово стали частиною нашого повсякденного життя та вербалізувати їх.

1.3. Англомовний текстопростір «COVID-19» як науково-популярна ідеологічна площина соцмереж

З початку спалаху пандемії англомовний текстопростір «COVID-19» користувався широкою популярністю, і ключовим питанням завжди були точність та надійність інформації, яку він містить. Сама по собі «наука» ніколи не є монолітною сутністю, яку завжди розуміють однаково, а радше соціальним конструктором, створеним різними групами з різними інтересами. Іншими словами, мова науки може бути таксономізована відповідно до різних семантичних конфігурацій, оскільки вона не лише змінює людський досвід ідеаційно, але також впроваджує соціальні відносини (міжособистісними) [36, с. 24].

Протягом останніх десятиліть були проведені широкі дослідження щодо розробки таксономій для візуалізації інформації. Нажаль, ці таксономії були або занадто загальними або надто конкретними, щоб їх використовувати. Тому ми визначили таксономію, яка зосереджує основні завдання аналізу тексту в області цифрових гуманітарних наук.

Таким чином, така таксономія формує «континуум репрезентації текстопростору», при цьому спеціалізована наука є полюсом щодо «іманентної цінності в спеціалізованих контекстах», а популярна наука зосереджується на «цінностях для життя людей», і з усім континуумом, що характеризується реєстраційними варіаціями відповідно до різних

контекстних конфігурацій [37, с. 44]. Отже, розуміння доказовості від спеціалізації до популяризації є важливим аспектом для розкриття інформації, наведеної у англomовному текстовпросторі «COVID-19».

Головний аргумент полягає в тому, що посередництво у боротьбі з пандемією через соціальні мережі стимулювало ефекти епідемічної психології у реакції на пандемію «COVID-19», забезпечуючи постійний доступ до коментарів та мовленнєвої взаємодії. Це соціальна взаємодія за відсутності будь-яких знань про нове захворювання, текстовпростір продукування означень, проведений переважно у соціальних мережах. Цей погляд у поєднанні з критичним підходом до владних відносин, властивим усім процесам виробництва знань, забезпечує підхід до розуміння динаміки поляризації, яка, можливо, пов'язана з її проблемами.

Перехід від науковості до популяризації англomовного текстовпростору можна проілюструвати наступним чином: «*CLAIM: President Joe Biden's administration introduced a door-to-door campaign to offer «COVID-19» vaccines as a way to confiscate guns or Bibles*»; «*THE FACTS: False information is circulating on social media around the Biden administration's plan to drive up «COVID-19» vaccination rates with a door-to-door campaign. Despite the delta variant of the coronavirus surging, only 48% of the U.S. population is fully vaccinated and many parts of the country are lagging behind. «Now we need to go to community-by-community, neighborhood-by-neighborhood, and oftentimes, door-to-door – literally knocking on doors – to get help to the remaining people who need to be vaccinated*»

Англomовний текстовпростір «COVID-19», в залежності від фактів до коментарів, може «розгортатися» або навіть «симпліфікуватися». Деякі дописи/коментарі в Інтернеті помилково вказують, що управлінська кампанія змусить людей вакцинуватися, а інші припускають, що ініціатива адміністрації Байдена має прихований план, який призведе до конфіскації зброї/Біблії: «*The Biden Administration wants to knock on your door to see if you're vaccinated,*» *Ohio Rep. Jim Jordan tweeted. «What's next? Knocking on*

your door to see if you own a gun?»

Представник з уряду Північної Кароліни, Медісон Которн озвучила такі заяви під час Конференції консервативних політичних дій: *«Think about the mechanisms they would have to build to be able to actually execute that massive of a thing ... They could then go door to door and take your guns. They could go door to door and take your Bibles. But the vaccine campaign does not involve federal workers, it relies on local officials, private sector workers and volunteers to go into areas where there are lower vaccination rates and provide information on where to access the vaccine. Furthermore, federal law prohibits creating a national gun registry»* [79].

У той час як інші події історичного масштабу мали глобальний вплив, вони «не переживалися всім світом одночасно». Ці особисті враження об'єднує те, що вони були значною мірою цифровими, тому що це не лише перша по-справжньому глобальна подія, а й перша епідемія в історії, в якій люди в усьому світі висловлювали разом свої думки та побоювання у соціальних мережах.

Соціальні мережі перетворилися на головний канал публічного спілкування карантинних суспільств, і в англomовному текстовому просторі «COVID-19» явно переважає жорстка та згубна поляризація. Оскільки участь світової спільноти у боротьбі з інформаційним безладом може призвести до інших заборон та регулювання свободи слова у соцмережах, обговорення ролі соціальних мереж як публічної сфери найближчими роками набуде важливих змін.

Інтернет та соціальні мережі сьогодні є фундаментальними для всіх типів мовленнєвих дій, включаючи випадкові розмови та скоординовані соціальні дії. Соціальні мережі забезпечують середовище коментарів, яке підтримує велику кількість англomовних дискурсів, які б інакше зникли, створюючи таким чином враження, що певні знання закріплені. Ми розглядаємо соціальні мережі як «важливі рушійні сили руйнування контексту, а не як сприяння ідеологічної сегрегації» [67, с. 79].

Використання соціальних мереж значно зросло під час пандемії «COVID-19», і саме зв'язок через соціальні мережі робить цю пандемію несхожою на інші [62]. А. Мартін та Дж. Мінеллі справедливо зазначають, що навіть цей цифровий світ не міг би функціонувати без «вирішальної ролі, яку відіграють низькооплачувані професії для підтримки людської цивілізації: медсестри, санітарні працівники, водії вантажівок, касири, кур'єри» [61]. Але ключовим моментом є те, що «після 2020 року ми знаємо, що життя може продовжуватися, навіть коли вся країна перебуває у фізичній ізоляції». Унікальним аспектом цієї пандемії є те, що вона була опосередкована насамперед соціальними мережами. Те, як це вплинуло на реакцію, буде предметом великого вивчення найближчими роками, і великий обсяг отриманих у результаті мовних даних становитиме великий інтерес аналітиків англomовного текстового простору «COVID-19» у соціальних мережах, змінюючи загальну динаміку. Страх перед коронавірусом та соціальні обмеження пандемії внесли значні зміни в способи взаємодії користувачів із соціальними мережами. Варто активно реагувати на нові потреби цільової аудиторії, створюючи різноманітний, позитивний контент, який випромінює креатив та формує відчуття спільності.

Наприклад:

1. *«For some reason, no one thinks that the great powers can also deceive the whole world by the example of their own artificial misfortune, and countries whose economies depend on these states, including Ukraine, are forced to strictly follow and follow instructions to intimidate their citizens».*

2. *«Today, we are not sure that all the victims of Coronavirus are really like that. Yes, many people today die from pneumonia, but this is not the scale of deaths that exist from HIV, AIDS, hepatitis B, C, cancer and other diseases».*

3. *«Why should we be afraid virus, when even the WHO claims that 85% of patients do not even guess that they have suffered from it, and only 5% will have complications...».*

4. *«The coronavirus is an ingenious invention aimed at blaming the*

consequences of the crisis not on the inefficiency of world leaders who drove the planet to collapse, but on the «COVID-19», which we are all so afraid of and dream of escaping from».

Деякий соціум розглядає пандемію «COVID-19» як «випробувальний запуск» кліматичної надзвичайної ситуації, оскільки є надія, «що величезна мобілізація державних ресурсів, які нині не використовуються для боротьби з «COVID-19», доводять можливість порівнянної чи більшої мобілізації проти екологічної катастрофи» [61]. Тим не менш, кліматична надзвичайна ситуація була названа так зовсім недавно, і її передбачувана та медіатизована терміновість не відповідає «COVID-19», хоча, звичайно, її руйнівний потенціал набагато більший. Таким чином, дебати про науку та знання і про те, як цей англомовний текстопростір «COVID-19» структурований та опосередкований у соціальних мережах, мають першорядне значення.

У спеціалізованих наукових текстах репортаж вибирається частіше, ніж у науково-популярних текстах.

Науково-популярний виклад характеризується наведенням звітів у вигляді речення, швидше за все, представленого у вигляді цитати, як правило, від спеціалістів.

Наприклад: *«We recommend that, in addition to using nucleic acid tests as the gold standard for the diagnosis of «COVID-19» pneumonia, relevant clinical examinations are done, including blood counts and chest CT and a comprehensive evaluation of a patient's medical history, epidemiological exposure, and symptoms»* [81].

«I'm not going to judge people (who hook up two patients to a single ventilator) but the single fact of the matter is there is nothing as safe as' one ventilator for one patient, said Richard Branson, a respiratory therapist at University of Cincinnati College of Medicine and a member of the Society of Critical Care Medicine» [81].

Ці приклади є доказом використання займенника першої особи як джерела інформації, яку можна тлумачити як твердження, зроблене самими

авторами або спеціалістами.

У міру того, як ми рухаємося далі до функції другого порядку у звітності, також можна помітити, що текстуалізований виклад популяризованої науки більше залучається до вербального типу іншого звітування, тоді як спеціалізована наука віддає перевагу невербальному.

Наприклад: *«To better reflect the dynamics of the «COVID-19» epidemic and corresponding interventions, 5 periods were classified based on important dates that could affect the virus transmission in Wuhan»* [75].

З наведеного вище прикладу ми можемо побачити, що знання в спеціалізованій науці тлумачиться не тільки через відкрите *we*, а й за допомогою нульової форми, вираженої пасивною формою, що спрямовує увагу передбачуваного читача до якогось зовнішнього джерела інформації.

Популярна наука, навпаки, демонструє порівняно сильну перевагу номіналізації і відповідного типу у невербальному типі англомовного текстопростору «COVID-19».

Інтерпретуючи приклад *«Another method backed by evidence that it can clean N95 masks is vaporized hydrogen peroxide, which is also recommended by the CDC»*, приклад продукує спосіб автора приписати пропозицію речі з фактичним статусом. Інакше це можна переформулювати відповідним чином, оскільки очевидно, що це можуть бути чисті маски N95 [79].

В іншому прикладі *«As a result, economic activity seems to be rebounding, according to a recent study from Imperial College London's «COVID-19» Response Team, of which Walter is a member»* – невербальним способом, приймає зовнішній голос замість авторської ідентичності, оскільки джерело інформації для пропозиції економічної діяльності, здається, відновлюється [77].

Як стверджує наша передумова доказовості, автор тексту повинен нести відповідальність за кожне слово, фразу, речення чи цитату в його/її тексті, але насправді це не звичайний спосіб. Що ще цікавіше, як показано в прикладах, так це те, що авторська модальність була завуальованою.

Наукова спеціалізація, як правило, оцінюється з точки зору її відкриття природи та істини, але популяризація науки має на меті реконтекстуалізацію цієї іманентної цінності спеціалізації, показуючи наслідки таких цінностей. У цьому процесі реконтекстуалізації більша увага до віри є однією з варіаційних ознак, що характеризують популярну науку.

Наприклад: «*The World Health Organization (WHO) currently only recommends face masks for people who are coughing or sneezing and for those who are caring for people who may have «COVID-19»*» [81]. Використання модального дієслова є найбільш конгруентною формою для оцінки визначеності. У цьому випадку оцінюється саме достовірність твердження, що люди мають «COVID-19» за допомогою модального дієслова з меншою впевненістю *may*. У цьому випадку авторський голос маскується, не звертаючись до самого автора, наприклад, використовуючи особові займенники, такі як я, ми тощо. *May* тут функціонує як дієслівний оператор, що реалізує кінцеву структуру настрою, з метою підтримки визначеності на нижчому рівні і, відповідно, на вищому рівні її аргументованості.

Зважаючи на людський фактор, у спеціалізованих текстах більше уваги приділяється взаємодії вчених та їх об'єктів дослідження [44]. Докази тут використовуються для інтерпретації пропозиційної інформації або як діагностичних висновків авторів – які також є експертами в цій галузі, як показано в прикладі – або як представлення симптомів, станів, реакцій пацієнтів: «*Patients can find home isolation psychologically taxing, because they know that they are putting those they care about most at risk of contracting the disease*» [80]. Очевидно, що знання є доказом переконання, що вони піддають ризику зараження хворобою тих, про кого вони найбільше піклуються, як феномен, який пацієнти відчувають як сенсор.

З точки зору доказовості, успішність популяризації науки залежить від стратегічного вибору її авторів як у людських, так і в нелюдських варіантах. Наші дані показують, що уточнення джерела інформації в науково-популярному тексті є процесом присвоєння значення.

Спеціалізовані наукові тексти, як канал передачі авторитету науки, розглядають «COVID-19» не як суто академічну проблему, а як матеріальну загрозу всьому людству. Якщо більшість термінів у текстах буде витлумачено як невизначені та невідомі, то це, ймовірно, поширить глобальну паніку. Зробивши суб'єктивність імпліцитною, значення збільшується до медіани, що підкреслює концептуалізацію Хайленда «сприятливість для новин» – новинну цінність термінів одиниць без перебільшення їх визначеності чи невизначеності.

На відміну від спеціалізованих текстів, які зосереджуються на всій процедурі дослідження, включаючи контекст, методи, обговорення, висновки тощо, популяризатор більше займається поширенням, а не розмірковуванням над результатами дослідження. Оскільки одним із його ключів є «розвага», науково-популярні функції передають наукову інформацію про «COVID-19» ширшому колу аудиторії на більш легкодоступному рівні. Як лінгвістичне відображення зростаючого впливу науки на життя широкої громадськості, він має на меті стимулювати інтерес читачів до науки і готовий охопити широкий спектр суперечок і дискусій на теми, пов'язані з наукою.

Особливий період пандемії «COVID-19» висунув більш нагальні вимоги до доказового поширення знань про медичну науку, особливо епідеміологію. У цій роботі шукається коваріація між доказовістю-як-формулюванням та доказовістю-як-значенням у двох реєстрах – спеціалізованій науковій та науково-популярній. На лексикограматичному шарі доказовість в обох реєстрах реалізується як різні схеми розподілу доказової систематики та джерела інформації.

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що лексикограматичні реалізації різняться за способами формування знань. Спеціалізовані наукові тексти висвітлюють звіти про те, що з'ясували автори та їхні дослідження, а також як пацієнти реагували та реагуватимуть надалі.

Використовуючи англомовний текстопростір «COVID-19» як приклад, лексикограматичні та семантичні варіації використання доказів наводять

специфіку розбіжностей між текстами спеціалізованої науки та науково-популярними даної галузі. Така текстова диференціація не повинна обмежуватися лише темою медичної науки, адже вона може бути присвячена встановленню «доказовості» як текстового підходу до розрізнення спеціалізації та популяризації в усіх науках.

1.4. Термін як конститутивна ознака науковості англomовного текстовпростору ідеографічної сфери «COVID-19»

Термін – це слово або словосполучення, що визначає чітко й однозначно окреслене поняття і його співвідношення із іншими поняттями в межах спеціальної сфери. Ідеографічна сфера «COVID-19» характеризується міріадою диверсифікованих термінів із галузі медицини, біотехнологій, фармації, тобто, споріднених галузей, і, в той же час, звертається до «зовнішнього контуру» формування термінів будь-якої сфери діяльності сучасної людини. Б. М. Головін визначає термін як «слово чи словосполучення, що має професійне поняття й застосовується в процесі і для пізнання, освоєння певного кола об'єктів і відношень між ними – під кутом певної професії» [13, с. 76].

У визначенні сутності терміна на першому плані перебуває співвідношення терміна, тому що будь-яка наука є чіткою системою взаємопов'язаних між собою термінів, виокремлення яких відбувається на основі наукового узагальнення ознак.

Термін – слово або словосполучення, що виражає чітко окреслене поняття певної галузі науки, культури, техніки, мистецтва, суспільно-політичного життя [58]. Термін – це спеціальне слово, яке має дефініцію. Конкретний зміст поняття, визначеного терміном, стає зрозумілим лише завдяки цій дефініції – лаконічному і логічному визначенню, яке зазначає суттєві ознаки предмета або значення поняття, тобто його зміст і межі.

Характерні ознаки терміна: належність до певної термінологічної системи; наявність дефініції: кожний науковий термін має дефініцію (означення), яка чітко окреслює, обмежує його значення; системність: кожний термін входить до певної терміносистеми, у якій має термінологічне значення, а за межами своєї терміносистеми він може мати зовсім інше значення; точність: термін повинен якнайповніше й найточніше передавати зміст поняття, яке він позначає, неточний термін може бути джерелом непорозумінь між фахівцями; стилістична нейтральність; відсутність синонімів та омонімів у межах однієї терміносистеми; відсутність експресивності, образності, суб'єктивно-оцінних відтінків [49].

Терміни різноманітні за структурою, походженням і способами творення. У межах досліджуваної ідеографічної сфери, за структурними моделями терміни поділяються на: однокомпонентні терміни, наприклад: *sanitizer, equipment, epidemic*; двокомпонентні терміни: *respiratory syndrome, bilateral disease*; трикомпонентні конструкції, до складу яких можуть входити прийменники: *enhanced community quarantine, full protective headgear*; багатокомпонентні терміни, що мають чотири і більше компонентів, наприклад: *socially distanced nature of human contact, longer-term structural changes, human-to-human transmission, powered air-purifying respirator system*.

Наприклад: «**The major challenges in managing patients with the novel coronavirus disease («COVID-19») are bacterial pneumonia and acute respiratory distress syndrome**». «**Anesthesia providers play a vital role in providing in hospital intubation**». *The safety of the patient who is involved in the intubation requires special consideration and precautions. The diagnosis and treatment of infectious disease caused by «COVID-19» virus*» [80; 81]. Такі терміни мають міжпредметний характер і високий ступінь абстрактності. Міжгалузеві терміни позначають поняття суміжних наукових і науково-прикладних дисциплін. Є чимало таких понять, що відомі з тим самим значенням у багатьох суміжних галузях, наприклад: атом, речовина, валентність, ядерно-магнітний резонанс – у фізиці і хімії, стиль – у

літературі, музиці, мовознавстві, архітектурі тощо.

Наприклад, «**The virus binds to the ACE2 receptor on type II pneumocytes. There is evidence that the virus changes over time**». «Symptoms **may** vary from mild cough to fulminant respiratory failure». **It is recommended** instead to observe bilateral chest expansion, ventilator breathing, and respiratory parameters. «Here in we describe and characterize the key CT findings in a group of 21 patients infected with 2019-nCoV in CHina, with the goal of familiarizing radiologists and clinical teams with the imaging manifestations of this new outbreak» [79]. «This will allow for early implementation of public health surveillance, containment, and response to this communicable disease» [75]. Такі терміни можуть функціонувати в різних галузевих терміносистемах, практично не змінюючи при цьому свого значення. Лише в складі термінологічних словосполучень вони можуть звужувати і конкретизувати своє значення. Конституентність терміну у межах досліджуваної галузі можна вважати певним вербалізованим вектором, який спрямовує і характеризує розвиток наукової думки як у споріднених, так і у різних галузях.

1.5. Методологія дослідження англомовного наукового текстопростору «COVID-19»

Найчастіше методологію тлумачать як теорію методів дослідження, створення концепцій, як систему знань про теорію науки або систему методів дослідження. Методику розуміють як сукупність прийомів дослідження, включаючи техніку і різноманітні операції з фактичним матеріалом [16]. Вона найчастіше не отримує належного опису, обґрунтування та подання в науковому текстопросторі «COVID-19», а й часто не відповідає позначеним цілям, завданням та предмету дослідження. Таке ставлення до методологічної сторони наукового пошуку призводить до ненадійності та недостовірності отриманих результатів.

Методологія дослідження саме англомовного наукового текстовпростору «COVID-19» виконує такі функції: визначає способи здобуття наукових знань, які відображають динамічні процеси та явища; направляє, передбачає особливий шлях, на якому досягається певна науково-дослідницька мета; забезпечує уточнення, збагачення, систематизацію термінів і понять у науці; створює систему наукової інформації, яка базується на об'єктивних фактах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання [47].

Для більш детального розгляду англомовного текстовпростору ідеографічної сфери «COVID-19» були використані такі методи аналізу тексту, як загальнонауковий, описовий та структурно-функціональний, а також методи текстового, компонентного, лексичного, контекстного, лінгвостилістичного аналізу та суцільної вибірки.

Загальнонаукові методологічні основи дослідження англомовного текстовпростору «COVID-19» спираються на принципи антропоцентризму, системності і детермінізму, що виявляє іманентну взаємозалежність мовних явищ від психічних і психологічних факторів, що їх породжують. Людський чинник у мові визначає як вибір, і реалізацію комунікативної стратегії переконання залежно від індивідуальних особливостей мовної особистості автора повідомлення. Принцип системності обумовлює такий підхід до опису комунікативних тактик, що реалізують стратегію переконання, відповідно до якого вони розглядаються як один з інтенціональних станів мовної особистості, що ведуть до виникнення психологічної основи для мовного впливу на читацьку аудиторію. Він також визначає комплексний опис комунікативних тактик з урахуванням їх мовних та мовних особливостей, що виявляються у науковому тексті.

Системно-типологічний метод дозволяє не тільки порівнювати літературні явища, а й осмислювати їх в ширшому контексті. Наприклад, він дозволяє осмислити фрагментарний роман не тільки як нову жанрову модифікацію, але й зрозуміти її типологію, реалізовану в ряді текстів, що представляють цей тип роману [16].

Описовий метод застосовує прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації. Внутрішня інтерпретація передбачає класифікацію досліджуваних одиниць за певними параметрами: наприклад, класифікація морфем за місцем і роллю у слові, за участю у словотворенні і формотворенні тощо). Зовнішня – демонструє зв'язки мовної одиниці з позначеною нею реалією, категоріями свідомості, ситуацією позначення тощо. Наприклад, опис гендерних стратегій, виходячи із соціопсихологічних особливостей комунікативної поведінки чоловіків і жінок.

Під час дослідження ми використовували такі методи дослідження – загальнонауковий метод аналізу й синтезу інформації, описовий та структурно-функціональний методи, а також методи текстового, компонентного, лексичного, контекстного, лінгвостилістичного аналізу та суцільної вибірки, метод корпусного аналізу текстів бази Oxford Corpus.

Для аналізу специфіки взаємозв'язку різних семіотичних модусів у англomовному текстовпросторі «COVID-19» задіяно системно-функціональний і компаративний методи. Крім того, для того, щоб бути найбільш наближеними до отримання об'єктивних даних, ми послуговувалися соціолінгвістичним експериментом як методом, який оснований на здійсненні емпіричних досліджень, що підтверджують теоретичні припущення щодо ідеографічної сфери англomовного текстовпростору «COVID-19».

Швидке поширення дезінформації через соціальні мережі вимагає надійного інструменту самоперевірки, який читачі можуть використовувати під час надзвичайних ситуацій. Наступним найкращим підходом є освіта громадськості щодо характеристик, зокрема мовних особливостей, фейкових новин досліджуваної ідеографічної сфери.

РОЗДІЛ 2

ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19»

2.1. Лексичні засоби аранжування наукового текстовпростору «COVID-19»

Перш за все, давайте визначимо, що таке «лексичний засіб». Лексичний засіб або просто лексика – це сукупність слів, які вживаються у мові. Усі функціональні стилі включають в себе безліч лексичних засобів, які нам належить розглянути.

Лексичні засоби поділяють на три пласта лексики, що використовується в науковому стилі: загальновживані – нетральна лексика яка властива усій науковій мові та складає основу наукового стилю, але не визначає його своєрідність. Нейтральна лексика представлена знаменними та службовими частинами мови, без обмеження у вживанні слівформ; книжкова лексика, слова які увійшли до літературної мови з конкретних термінологічних систем; спеціальна лексика.

Загальні категоріальні поняття характерні для значного ряду наук. Вони відбивають найбільш загальні об'єкти реальності, мають загальнонауковий характер, і складають загальний понятійний фонд науки загалом.

Б. М. Головін зазначає, що «слова чи словосполучення мають професійне поняття й застосовується в процесі (і для) пізнання та освоєння певного кола об'єктів і відношень між ними» [13, с. 76]. Це головним чином іменники (*poliomyelitis, pandemic*), рідко – дієслова (*hoover up a mess, backstop*), прикметники (*respiratory syndrome*) і прислівники (*universally recognized, correspondingly*), стійкі термінологічні сполучення (*social distancing, corona-agenda, Black Death*). Термінами можуть також бути і

скорочення (аббревіатури): *SARS – severe acute respiratory syndrome; AIDS – acquired immune deficiency syndrome; WFH – working from home* та ін.

Термінові слова і словосполучення – це слова загальної мови, які спеціалізувалися в певній науковій галузі. Так, наприклад, слова: *disease, isolation, mask, treatment, quarantine* – належать загальній мові, але в мові науки вживаються в іншому, термінологічному значенні. Порівняймо слово «*mask*» у звичному вживанні (*Face masks have become the foundation of any luxurious skin care routine*) та в термінологічному значенні (*FDA – regulated face masks (including cloth face coverings), surgical masks, and respirators (filtering facepiece respirators, such as N95 respirators) are intended for a medical purpose to assist in preventing the spread of infectious materials during the COVID-19 pandemi*) [77].

Оскільки мова наукового стилю прагне точності, то багатозначні слова, вживаються в одному рідше у двох значеннях. В узагальнених значеннях вживаються навіть слова, які поза науковим стилем, позначають конкретні предмети. Не використовуються слова з розмовним забарвленням і емоційно експресивна лексика, в тому числі оцінна.

Активне використання нової лексики підтверджується наявністю синонімічних одиниць, використанням англомовних запозичень, словотвірної продуктивності для опису вирішення проблем, пов'язаних з пандемією коронавірусу, що зумовлює активну наукову та суспільну діяльність, яка неминуче знайде свій відбиток у мові. Лексичні інновації дозволяють носіям мови відображати свій локалізований соціокультурний досвід, створюючи мовні інновації на основі свого щоденного соціально-політичного досвіду [20, с. 149]. Носії англійської мови використовують найменування вірусу у «високо локалізованих» або орієнтованих термінах: «*respiratory syndrome*», «*coronavirus disease*», «*PPE Stands*», «*Stay-at-home virus*», «*shelter-in-place*», «*social distancing*», «*oxygen mask*», «*serology test*», «*virus antibodies*», «*virus SARS-CoV-2*» [81].

Більшість слів, які ідентифіковано, зазвичай використовуються в

англійській мові; проте деякі є унікальними для англомовного лексичного базису. Ці слова були винайдені, щоб відобразити отриманий досвід в умовах пандемії [57, с. 122].

Пандемія «COVID-19» стала результатом впливання лексичних інновацій у регіональну різноманітність мов та створення нових лексем «COVID-19». У цих випадках початкові значення слів зміщуються, обмежуються або розширюються. Наприклад: «*corowona*» (відсутність коштів через блокування розвала багатьох підприємств); «*corolabi*» (ми народили дитину під час пандемії коронавірусу); «*corogbemi*» (коронавірус пішов мені на користь); «*coro-food*» (їжа, отримана в період блокування «COVID-19» як форма паліативної терапії); «*corobiyi*» (корона народила це, не обов'язково дитину; хаос); «*owocoro*» (кошти, випущені урядом та корпоративними органами для надання допомоги людям під час пандемії); «*koro o gbagbere*» (хвороба – це не жарт); «*obanicoro, erucovid*» (коронавірус – король; страх вірусу – через загрозу вірусу, його шанують). Початкове значення вірусу у виокремлених лексичних одиницях було значно розширене і, в деяких випадках, повністю зміщене від початкового значення за допомогою аналізованих лексем [69].

Отже, пандемія «COVID-19» істотно впливає на збагачення англійської та інших мов світу. Окремо треба підкреслити, що нові реалії життя, пов'язані з пандемією, дали поштовх для формування лексичних інновацій, своєрідних найменувань, слоганів, які узагальнюють основні етапи протидії коронавірусу. Мультимедійний текстопростір активно реагує на сучасні виклики, негативні соціальні і психологічні наслідки пандемії, що свідчить про динамічний розвиток мови, яка, на відміну від економічного спаду, постійно оновлюється і прогресує. Поява «COVID-19» впливає на населення світу і окреслює свій власний спеціалізований текстопростір. Основні труднощі при його сприйнятті полягають у наявності багатокomпонентних термінів та складної термінології.

Іменники з абстрактним значенням називають не власне предмети, а

абстраговані, узагальнені властивості, дії, ознаки, процеси поза зв'язком з їхніми носіями чи виконавцями. Наприклад, *virus, epidemiology, quarantine*. Абстрактна лексика широко представлена також іменниками жіночого і чоловічого роду, так що в цілому вона утворює одну з найпомітніших лексико-граматичних груп наукового стилю. Наприклад, *incubation, population, influenza, respirator* («*The incubation time (from infection until symptoms arrive) is 4-5 days*»; «*The project focuses on three statistical areas – population and social conditions, health status of the population and economic development*») [80].

Наприклад: «*The world is experiencing an emergency healthcare crisis due to the SARS-CoV-2 («COVID-19») pandemic (the «COVID-19 pandemic») and the global demand for vaccines to prevent COVID-19 virus infection is expected to be in order of magnitude of billions of doses... The contractor and its affiliates are currently working to develop and manufacture an mRNA-based vaccine to help protect against COVID-19 virus infection in humans (the «Product» as further defined below)*» [79].

Ще однією одиницею лексичних засобів наукового стилю є книжна лексика. Книжна лексика, що в загальномовних словниках позначається відповідною ремаркою, властива писемній формі літературної мови. Цей лексичний шар активно використовується в ряді функціональних стилів писемного вияву літературної мови – науковому, публіцистичному, офіційно-діловому та художньому. Однак чітко визначеної, сталої межі між книжними словами і загальноновживаними не існує, тому термін «книжна лексика» певною мірою умовний, оскільки вказує лише на переважання певних слів у функціональних стилях писемної, книжної форми літературної мови. Прикладами книжної лексики є: *change, spread, transmission, challenge, confirm*.

У багатьох мовах існують слова, що мають дуже подібну (звукову) форму і, нерідко, але зовсім необов'язково, ідентичне значення (так звані інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми). Особливо часто вони

вживаються у науково-технічній літературі. Наведемо декілька прикладів: *theory, method, experiment, reason, disinfection, characteristics, medicine, symptom, patient, actual, correspondent, attack* [78].

Насиченість скороченнями також є однією із лексичних ознак науково-технічної літератури. Це пояснюється тим, що громіздкі терміни-словосполучення непрактичні у користуванні та закон мовної економії прагне до того, щоб передати більше інформації, використовуючи при цьому менше місця. Це явище є характерним для всіх мов світу, зокрема для англійської і української мов.

Скорочення – це такий спосіб словотвору, суть якого складається у відсіканні частини основи, що або збігається зі словом, або являє собою словосполучення, об'єднане загальним змістом. Система скорочень в будь-якій мові є невід'ємною частиною її загальної лексико-семантичної системи і тому системи скорочень значно відрізняються одна від одної. Досить різниться частота вживання тих чи інших скорочень. Значна кількість скорочень, що вживаються в англійській науково-технічній літературі, є омонімічними, тобто мають різне значення при тотожності графічної форми. Це може становити певну складність для перекладача, тому що у таких випадках іноді буває важко визначити за формою скорочення його значення. Наприклад, *M.D.* – *Medical Doctor* (лікар), *Doctor of Medicine* (доктор медичних наук) [79].

Найчастіше зустрічаються кінцеві усічення (апокопа) типу *doc* – *doctor*, *corona* – *coronavirus*. Усікання типу *phone* – *telephone*, *story* – *history*, *fend* – *defend* називаються початковими (афреза), а приклади *frig* або *flu* (з *refrigerator*, *influenza*) ілюструють так звані кінцево-початкові усікання (синкопа). Значна сторона отриманого в результаті слова залишається незмінною, хоча стилістична приналежність змінюється у бік зниження. Можливі й деякі орфографічні зміни: *quaz* – *quarantine*, *sanny* – *sanitizer*.

Графічні скорочення також численні й вживаються для позначення мір, одиниць або величин, наприклад, *kg, km, mph, Dr, Mr, etc.* Умовність такого

типу скорочень проявляється у тому, що в усному мовленні вони відтворюються повністю. До цієї групи відносяться широко відомі скорочення: *i.e.* (латинське *id est*, англійське *that is*); *e.g.* (латинське *exempli gratia*, англійське *for example*); *etc.* (латинське *et cetera*, англійське *and so on*) [77].

Абревіатура – складноскорочені слова, утворені з перших літер або з інших частин слів, що входять до складу назви чи поняття. Вживаються в усній та писемній мов.

Наприклад: *SARS* (*severe acute respiratory syndrome*), *CT* (*Computed tomography*), *WHO* (*World Health Organisation*).

Ще одним лексичним засобом наукового стилю є неологізми. Деякі словники визначають неологізм «як слово чи мовний зворот, що недавно з'явилися в мові для позначення нового або вже усталеного поняття, предмета тощо», як «слово або зворот, створені для позначення нового (раніше невідомого) предмета або для вираження нового поняття» [11].

Прикладами таких слів можуть бути: *covidiot* (людина, яка ігнорує поради щодо виконання вимог карантину), *covideo party* (онлайн-вечірка через Zoom, Skype), *covexit* (дуже захоплююче, цікаве проведення часу під час самоізоляції), *WFH* (*Working From Home*), *quaranteam*, *covidiot* (людина, яка не дотримується правил карантину) тощо.

Фразеологія наукової мови також вельми специфічна – вона покликана визначати логічні зв'язки між частинами висловлювань, наприклад, такі стійкі словосполучення, як *having received results, as the analysis showed, on the basis of the received data, summarizing that was said* [79].

«*The Commission wishes to secure supply of the Product for human use for the participating Member States during the COVID-19 Pandemic as promptly as possible... The intention of the Commission, on behalf of the Member States, is to ensure that the population in the European Union will be able to access a vaccine in sufficient quantities and at a fair price, but also in safe conditions. The vaccine should only be available to the population once its safety and efficacy will have*

been cleared by the competent regulatory bodies» [79].

Наприклад: *«Tips have appeared on the Internet that allegedly help prove to police and employees that they are not allowed to check code certificates and tests. Why? They say that information about vaccinations and testing is a medical secret»;*

«The COVID-19 pandemic has once again demonstrated the need for coordination between countries, societies and international organizations. The WHO Global Action Plan on Physical Activity and Health 2018-2030 broadly covering physical and mental health, enhanced quality of life and well-being shows that an effective promotion of a healthy lifestyle across the globe and in Ukraine in particular requires enhanced international, regional and national coordination. An important step in creating a common understanding of the key challenges in the field of healthcare can be the introduction in Ukraine of the global SDG indicators that are relevant to us. This will allow us to «speak the same language» with other UN member states and coordinate our efforts more effectively to ensure people's well-being and good health».

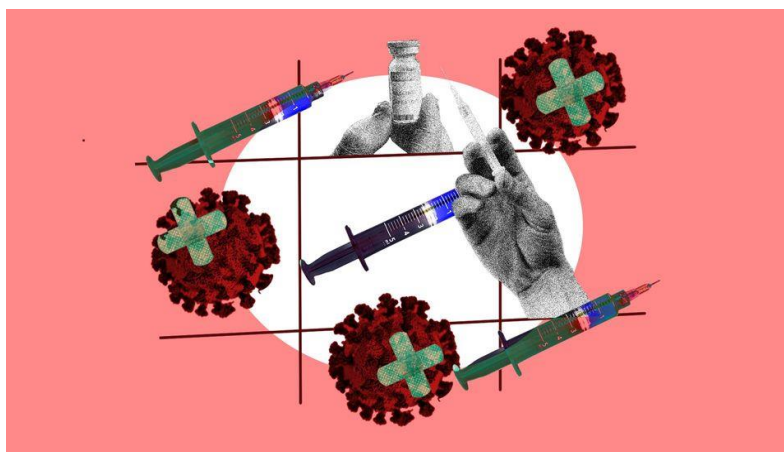

Рис. 2.1. Відсутність уточнення про відповідальність

Фармацевтичні компанії використовують панічні та конкурентні стратегії, спрямовані на те, щоб якнайшвидше досягти високих показників вакцинації (див. Рис. 2.1). Єдиною перешкодою є те, що деякі люди (зневажливо називаються «антиваксери») ставлять під сумнів наратив «вакцина є єдиним рішенням», оскільки вони не довіряють ні власному

уряду, ні «великій фармацевтиці». Недовіра виникає, серед інших аспектів, через відсутність відповідальності за незворотній побічний ефект від вакцини: *«So how come this fear is not addressed? Why are there no steps foreseen and properly communicated internationally or nationally to provide for mechanisms of responsibility in case of adverse events?»*.

14. Indemnification.

14.1. Member States. Each Participating Member State shall indemnify and hold harmless AstraZeneca, its Affiliates, subcontractors, licensors, and sub-licensees, and officers, directors, employees and other agents and representatives of each (collectively, the “**Indemnified Persons**”) from and against any and all damages and liabilities, including settlements for which the Indemnifying party has given its consent pursuant to Section 14.2, and necessary legal costs relating to, resulting from or associated with claims for death, physical, mental, or emotional injury, illness, disability, or condition, fear of the foregoing, property loss or damage, and business interruption of the injured party or a Related Person of such injured person (together, “**Losses**”) relating to or arising from the use or administration of the Vaccine shipped or allocated to its jurisdiction. Such indemnification will be available regardless of where the Vaccine is administered, where the claim is brought, and whether the claim

24

SENSITIVE*

RELEASABLE TO: Need to know basis

of a Defect originates from the distribution, administration and use, clinical testing or investigation, manufacture, labelling, formulation, packaging, donation, dispensing, prescribing or licensing of the Vaccine in its jurisdiction. Such indemnification will not be available to Indemnified Persons (a) to the extent such Losses are the result of such Indemnified Person's Willful Misconduct, or (b) to the extent that there has been a final determination by a court of competent jurisdiction that a defect in the Vaccine has arisen from AstraZeneca's failure to comply with current Good Manufacturing Practices or EMA pharmacovigilance regulations.

Indemnification under this Section 14.1 will be available for Losses arising from the use and administration of vaccines supplied under this Agreement, regardless of when or where vaccination occurred and regardless of when or where the injury leading to the Losses occurs or is reported.

Рис. 2.2. Фрагмент контракту AstraZeneca з Європейською комісією

Цей приклад (див. Рис. 2.2) ілюструє «застереження про відсутність відповідальності» з контракту AstraZeneca з Європейською комісією. *«It is very rare for a blanket immunity law to be passed. ... Pharmaceutical companies typically aren't offered much liability protection under the law»*.

Інфодемія «COVID-19» призвела до широкого поширення неправдивих медичних порад, обману, підробленої продукції та фальшивої інформації про коронавірус та відповіді на них. Потік дезінформації може вселяти в людей непотрібний страх і викликати надмірну або недостатню реакцію з боку людей. Час краще витратити на боротьбу з вірусом, ніж на боротьбу з фейковими новинами. Хоча громадськість може не довіряти інформації, що поширюється в ЗМІ, вона все одно може відчувати труднощі в опір впливу. Тому розширюючи можливості громадськості, яка перевіряє фейкові новини, може значно допомогти людям приймати зважені рішення (див. Рис. 2.3).

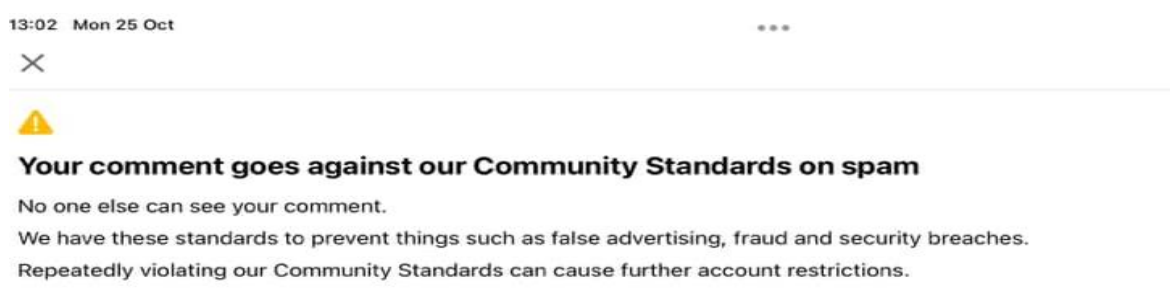

Рис. 2.3. Коментарій щодо фейкових новин

Поява «COVID-19» впливає на населення світу багатьма способами, в результаті чого виникає власний спеціалізований текстопростір. У зв'язку з пандемією коронавірусу Всесвітня організація охорони здоров'я попередила про цунамі дезінформації або «інфодемії». Кожну секунду людей бомбардують інформацією про «COVID-19», деякі з яких можуть бути неправдивими. Величезні обсяги інформації та даних розповсюджуються в таких масштабах, яких ніколи не бачили. Більшість досліджень фейкових новин зосереджені на психологічних наслідках «COVID-19» або виділяють лише повідомлення чи дезінформацію, приділяючи менше уваги журналістському стилю та мові (див. Рис. 2.4).

Рис. 2.4. Зображення неминучих наслідків пандемії

У той самий час дедалі очевидніше, що інтеграція лінгвістики до наукового пізнання необхідна і неминуча, якщо потенційним результатом дослідження є холистичне знання та уявлення об'єкт дослідження.

Лінгвістика та різні суміжні дисципліни були переважно зосередженими на «COVID-19». Це стосується стандартних і нестандартних мовних різновидів, представлених новинами та соціальними медіа відповідно. Прикладом цього є надзвичайні оновлення словника, пов'язаного з «COVID-19», таких словників, як Оксфордський словник англійської мови та словник Merriam Webster, які публікуються набагато швидше, ніж диктують звичайні інтервали оновлення. Отже, найбільш розповсюдженими лексичними засобами наукового стилю, є терміни (прості, складні і складені), аббревіатури, скорочення, інтернаціоналізми, псевдоінтернаціоналізми, книжна лексика, абстрактна лексика, неологізми та навіть фразеологізми.

2.2. Синтаксичні засоби англomовного текстового простору ідеографічної сфери «COVID-19»

Важливою рисою синтаксису наукової мови є розгорнуті складні речення із розгалуженою системою різних видів підрядності, відокремлені звороти, особливо дієприкметникові та дієприслівникові.

У англомовному текстовпросторі ідеографічної сфери «COVID-19» поширені безособові та неозначено-особові речення, які використовуються для описання явищ, фактів, процесів.

Наприклад: «***It is believed to spread from person to person via respiratory droplet nuclei. The information on FDA-regulated face masks, surgical masks, and respirators provided on this page will be used for the next research***» [79].

Номінативні (називні) речення – у назвах статей, підручників тощо, наприклад: «*The safety of the patient, the safety of the care providers, research support*» [103].

Науковому стилю також притаманні повні, неповні та поширені речення. Неповні речення часто застосовуються для написання заголовків або приміток, пояснень, уточнень. Наприклад: «*Table 1: reported epidemiologic characteristics of SARS-CoV-2. Face Masks, Including Surgical Masks, and Respirators for COVID-19*» [79].

Повні та поширені речення зустрічаються найчастіше. Наукові тексти завжди були насичені складними та довгими конструкціями. Наприклад: «***Other routes of infection (e.g. contact, enteric) are possible as the virus can persist on surfaces and is shed in faces, but it is unclear if these are significant means of spreading. The information provided may be useful to manufacturers and importers of face masks, surgical masks, and respirators, as well as health care facilities and health care personnel***» [77].

У науковому тексті значно частіше трапляються складнопідрядні, ніж складносурядні речення. Це пояснюється тим, що в підрядних частинах речень відбиваються причинові, часові, наслідкові, умовні й подібні відношення, а також тим, що окремі частини у складнопідрядному реченні тісно пов'язані між собою [50]. Частини ж складносурядного речення немовби нанизуються, утворюючи своєрідний ланцюг, окремі ланки якого незалежні одна від одної й легко піддаються перегрупованню.

Приклади складнопідрядного речення: «*Drugs currently approved for other indications **as well as** investigational drugs are being studied in clinical*

*trials. The information provided may be use ful to manufacturers **and** importers of face masks, surgical masks, **and** respirators, **as well as** health care facilities **and** health care personnel» [79].*

Приклади складносурядного речення: «*Use of tight-fitting respirators require fit testing, **but** use of loose-fitting respirators does not require fit testing. PPE is now almost universally recognized as personal protective (or protection) equipment – an abbreviation dating from 1977 **but** formerly probably restricted to healthcare and emergency professionals*» [80]. Говорячи про складнопідрядне та складносурядне речення, слід звернути увагу на сполучники. В обох типах речень є своє слова-зв'язки. В складносурядному – це *and, nor, but* тощо, в складнопідрядному – *if, that, because, and, as, what, who, where* [60]. Застосовуються сполучники для збереження суворої логіки викладу матеріалу, що є головною метою наукового тексту.

Ще однією характерною синтаксичною ознакою наукового тексту є однорідні члени речення. Їх у цьому стилі так само багато, як і в художній літературі, проте тут вони, на відміну від художнього стилю, не є емоційно-забарвленими. Однорідними членами речення можуть виступати усі самостійні частини мови. Найістотніша ознака однорідних членів у граматичному відношенні – їхня функціональна рівноправність. Зазначаємо також, що однорідні члени речення не можуть бути виставлені у рандомному порядку, повинна завжди бути присутня певна логіка. Особливо це важливо для наукового тексту. Наведемо приклад: «*It is recommended instead to observe **bilateral chest expansion, ventilator breathing waveform, and respiratory parameters. Face masks, surgical masks, and respirators** all cover a wearer's nose and mouth, but they differ in several aspects*» [72].

Науковий текст не може існувати без вставних слів. Ці слова та словосполучення використовуються, знову ж таки, для логічного зв'язку між реченнями, для зазначення послідовності при розвитку думки тощо. Навіть на прикладі нашого дослідження це можна простежити. Майже у кожному абзаці повинно бути використане вставне слово, і слугує ця характерна

ознака не лише для логічного зв'язку, а також для вираження думки та ставлення автора роботи до описаного. До того ж, зараз розвивається тенденція того, щоб лишити стереотипи про те, що науковий текст повинен бути «сухим» та не мати емоційного забарвлення. Тож, все частіше можна зустріти питальні речення в наукових роботах. Звичайно, використовуються і розповідні, але питальні дають змогу більше зацікавити читача науковими працями, висловити ставлення автора до написаного. А ось окличні речення ніколи не зустрічаються в науковому стилі, оскільки вони є показником безпосередньої емоційності.

Наприклад: «**As well**, terms such as «*natural disaster*» and «*perfect storm*» can create the impression that the pandemic was inevitable and unavoidable» [74]; «*It was the great plagues of the seventeenth century, however, that opened the floodgates for the entry into English of words to describe the experience of epidemic disease*» [81]. Отже, у науковому стилі при складанні текстів використовуються певні синтаксичні особливості, яких дуже багато. Проте, для того, щоб зробити науковий текст максимально логічним та структурованим, потрібно мати на увазі, що науковий стиль характеризується усіма видами речень (повні, неповні та поширені), вставними словами, складносурядними та складнопідрядними реченнями (але складнопідрядних все ж таки більша кількість).

2.3. Різномірне аранжування англомовного текстового простору «COVID-19»

Для сучасного етапу розвитку лінгвістичної парадигми характерним є стрімке зростання інтересу до особливостей взаємодії вербальних засобів вираження інформації та різних елементів іконічних або знакових систем.

З точки зору семіотики іконічна мова принципово не відрізняється від вербальної. Д. Мічурін, наприклад, з цього приводу пише, що «будь-яке

створене безпосередньо людиною зображення є абстрактним, адже воно позначає виділені людиною абстрактні властивості об'єкта [32, с. 58]. У цій своїй функції, зображення не відрізняється від слова. Як слово, так і зображення можуть висловлювати поняття різних рівнів абстрактності».

Основним терміном у семіотиці є «знак» [2]. Будь-яке міркування можна представити як ланцюжок знаків. Знак – це певний емпіричний матеріальний об'єкт, який сприймається на чуттєвому рівні і виступає у процесі спілкування і мислення людей представником якогось іншого об'єкта. Знак представляє не тільки об'єкт (предмет, явище, процес, дію, подію), але й окремі властивості об'єктів і відношення між ними. Розрізняють декілька підвидів знаків [58].

Іконічні знаки – це знаки, значення яких повністю визначається тим предметом, якому вони відповідають. Вони об'єднуються за принципом схожості, подібності предмета та його позначення. Прикладами іконічних знаків можуть бути фотографії, картини, відбитки пальців, відображення у дзеркалі.

Означувальні знаки – це знаки, значення яких повністю визначається тим контекстом, у якому вони виявляються і позначають відношення між об'єктами, а також між об'єктом і його властивостями. Прикладом таких знаків можуть бути займенники, деякі прислівники (*here, now, tomorrow*).

Символьні знаки – це знаки, що фізично не зв'язані з об'єктами, які вони позначають. Їхні значення встановлюються переважно за умовною згодою. У зв'язку з цим вони набувають статусу умовного позначення і всезагального правила. Це щось конкретне (предмет, образ), те, що має свій особистий зміст і, разом з тим, відображає дещо загальне, абстрактне (поняття, ідею, гіпотезу, концепцію) (див. Рис. 2.5).

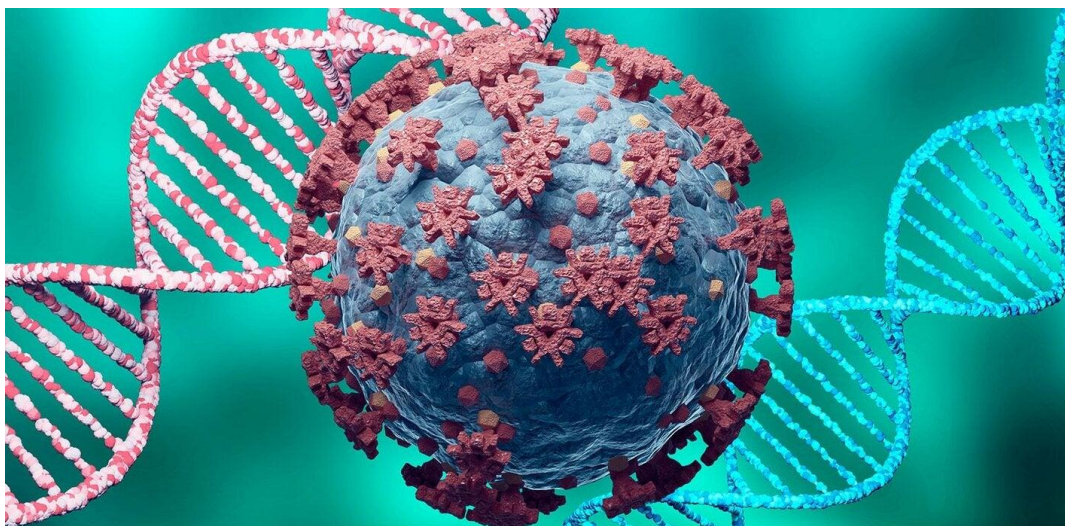

Рис. 2.5. Абстрактне зображення вірусу

На Рис. 2.5 зображена молекула вірусу «COVID-19» та ДНК. Ми узагальнюємо розуміння того, що даний вірус впливає саме на ДНК та може змінюватись, прогресувати та адаптуватися до навколишнього середовища. Дане зображення абстрактне і адресат може зрозуміти його по-різному, але під час пандемії всі зображення підштовхують в бік розуміння саме інформації про пандемію «COVID-19» [69].

Разом з тим, зображення не є такою чітко вираженою знаковою одиницею як слово, а його семантика в порівнянні з останнім характеризується значно меншою визначеністю, розпливчатістю, розмитістю своїх кордонів. Зображення та слова у полі кодовому тексті не є сумою семіотичних знаків, їх значення інтегруються та утворюють складно-побудований сенс.

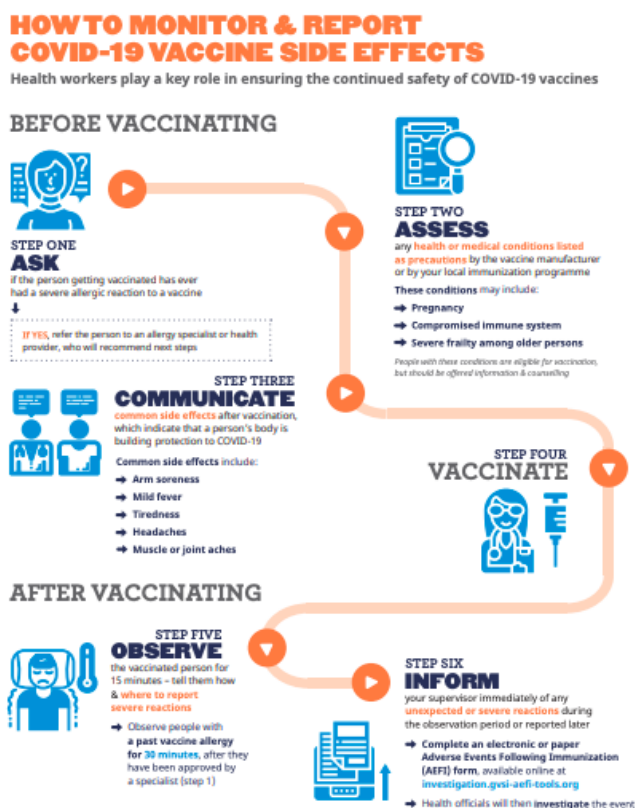

Рис. 2.6. Проінформованість про проведення вакцинації

Інтерпретувати це можна узагальнено (див. Рис. 2.6), абстрактно, так як ми бачимо відображення предметів та їхні властивості, а також явське через свій особистий зміст, встановлюючи певні відношення схожості, подібності між різними предметами та явищами. Це можуть бути конкретні символи, образи або предмет із різних галузей уживаності.

Рис. 2.7. Заголовок з журналу

Для емоційного підсилення повідомлення та передачі інформації, слова виділяють напівжирним шрифтом, використовують прописні букви – використовуючи графічну неоднорідність (див. Рис. 2.7).

Відповідно, розташовують картинки/меми в такому порядку, щоб погляд читача природно й плавно рухався від одного до іншого. Тому кожна панель має читатися в такому самому напрямку, як і сторінка тексту.

Включення у візуальний ряд більш детальних елементів, таких як, наприклад, одяг, може мати денотативне значення, конкретизуючи той чи інший контекст.

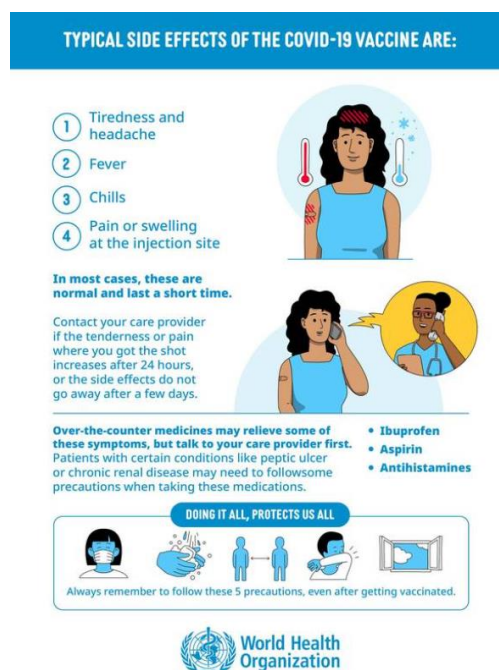

Рис. 2.8. Рекомендації від Міжнародної організації охорони здоров'я

Ілюстративна частина (див. Рис. 2.8) доповнюється зображенням знаків іншої семіотичної природи – кінетичних знакових засобів, які підкріплюється денотативно за допомогою очевидного вербального компонента. Отже, графічні елементи полікодового тексту мають свої специфічні риси, серед яких виділяють: використання певних образотворчих засобів: або малюнки, або фотографії, іноді можна зустріти й змішаний тип (малюнок+фотографія); різних шрифтів – для вираження мовної експресії персонажів; потрібного напрямку читання; правильної розкадровки; необхідних деталей для кращого сприйняття інформації читачем.

РОЗДІЛ 3

МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ ІДЕОГРАФІЧНОЇ СФЕРИ «COVID-19»

3.1. Корпусний аналіз англomовного текстового простору ідеографічної сфери «COVID-19»

Для того, щоб виявити зміни в мові, потрібен доступ до так званого моніторингового корпусу, який буде постійно оновлюватися при щоденному мовленні [58]. Такий корпус пропонує кілька можливостей для лінгвістичного аналізу, від виявлення нових слів (лексичних неологізмів) до виявлення нових значень (семантичних неологізмів) або використання існуючих слів.

Крім того, багато інструментів корпусу можуть створити список ключових слів, тобто слів (або послідовностей слів), які є більш типовими (або ексклюзивними) для корпусу певного періоду [51, с. 227]. Тим не менш, навіть після отримання такого списку людина все ще стикається з неабиякою кількістю ручної перевірки пунктів у списку та їх відповідності. Це необхідно, оскільки лексичні неологізми можуть бути приховані серед інших рідкісних лем, таких як орфографічні помилки, помилки перетворення тексту та помилки лексемізації, лемматизації або тегування [63, с. 65]. Елементи лише з кількома зверненнями в довідковому корпусі також повинні бути ретельно перевірені: вони могли бути класифіковані як орфографічні помилки або іншим чином ігноровані в минулому

Ще більш складним є визначення нових значень або використання існуючих слів, оскільки вони, як правило, зустрічаються рідше, ніж існуючі значення. Одним із можливих підходів є розділення корпусу на різні діахронічні підкорпуси та порівняння спільної поведінки слова за допомогою функції Sketch Difference Sketch Engine [54].

Аналіз модифікаторів іменника *lockdown* (одне зі слів зі значним

збільшенням використання у 2020 році) показує, що до 2020 року *блокування* були коротшими та обмежувалися меншими територіями, на відміну від блокування під час пандемії «COVID-19». Більше того, такі порівняння можуть навіть надати геолокаційну інформацію про використання, пов'язане з «COVID-19» [79].

Інший підхід до виявлення корпусу нових значень або використання існуючих слів за допомогою перегляду контексту – підхід індукції сенсу слова для визначення різних значень. Аналогічно, Фішер та Любешич використовували вбудовування слів для виявлення семантичних зрушень між використанням слів у довідковому корпусі словенської мови та корпусі словенських твітів [79].

Насправді, соціальні медіа, такі як Twitter, Facebook тощо, та інші типи комп'ютерного спілкування, такі як форуми та блоги, стали особливо актуальними під час «COVID-19», наприклад, у зв'язку з відсутністю фізичного доступу до засобів масової інформації чи особистих даних.

Для спілкування все більше людей використовують ці канали, щоб висловити свою думку з питань, пов'язаних із «COVID-19» [55]. Існує ряд досліджень, що вивчають кореляцію між твітами та спалахами епідемічних захворювань, показуючи, що публікації в Twitter можна навіть використовувати для прогнозування спалахів [74]. Вже є кілька подібних невеликих досліджень щодо «COVID-19», однак проведені аналізи менш детальні й базуються на корпусах, зібраних із використанням ключових пошукових термінів, таких як «COVID-19» та «VIRUS». Пошук здійснювався у корпусі текстів Oxford Corpus.

Базуючись на використанні величезних масивів емпіричного матеріалу та залученні цифрової гуманітаристики для отримання об'єктивних висновків про функціонування ЛО, лінгвістичні корпуси швидко перетворилися на неоціненний лінгвістичний ресурс. Отримані результати корпусного аналізу Oxford Corpus сприяють формулюванню якісно нових висновків про нові англomовні терміни текстопростору «COVID-19».

Однією з проблем використання даних корпусів, зібраних у такий спосіб є те, що дані дуже упереджені до певної теми і не можна бути впевненим, наскільки домінантною є конкретна тема в певному середовищі. Постійно поповнюється корпус англомовного текстового простору «COVID-19» словами та фразами (див. Рис. 3.1), які стають все більш знайомими в контексті нинішньої глобальної кризи, такими як «*self-isolation*», «*social distancing*» та «*flatten the curve*» [74].

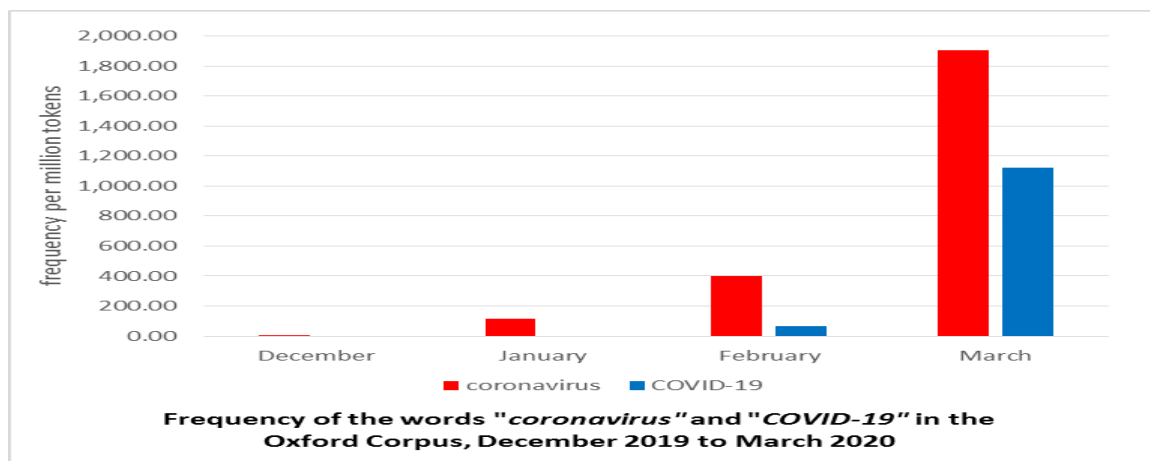

Рис. 3.1. Частотність вживання ЛО корпусу «COVID-19»

Наведений графік вказує на частоту поповнення корпусу нових англомовних термінів «COVID-19» та слів, що позначають новий коронавірус та захворювання, яке він викликає [78].

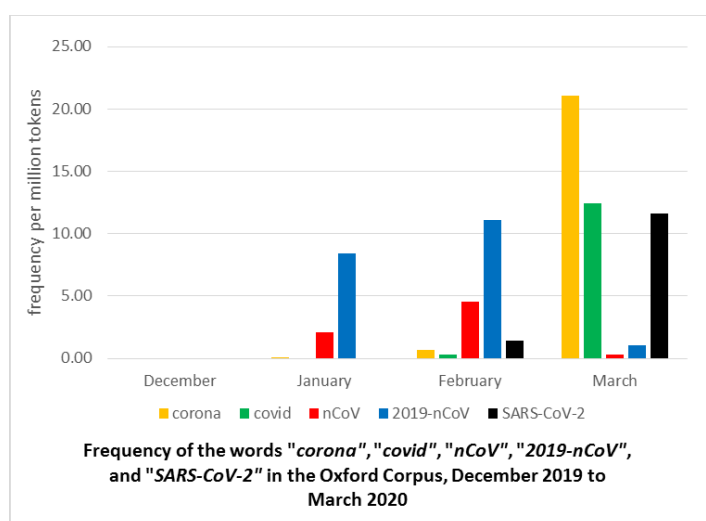

Рис. 3.2. Частотність вживання слів, пов'язаних з пандемією

Більшість слів різним ступенем почастишали, у тому числі скорочені форми *corona* і *covid*. Ми також бачили докази подальших скорочень *gone* і *ropa*, в основному в соціальних мережах (див. Рис. 3.2). Виняток становлять скорочення нового коронавірусу – *nCoV* та *2019-nCoV*, – пік яких припав на лютий і з тих пір стали менш поширеними [61].

Найбільш вражаючою зміною стало величезне збільшення частоти самих слів коронавірус і «COVID-19» та обидва зараз домінують у англомовному текстовому просторі «COVID-19» (див. Рис. 3.3).

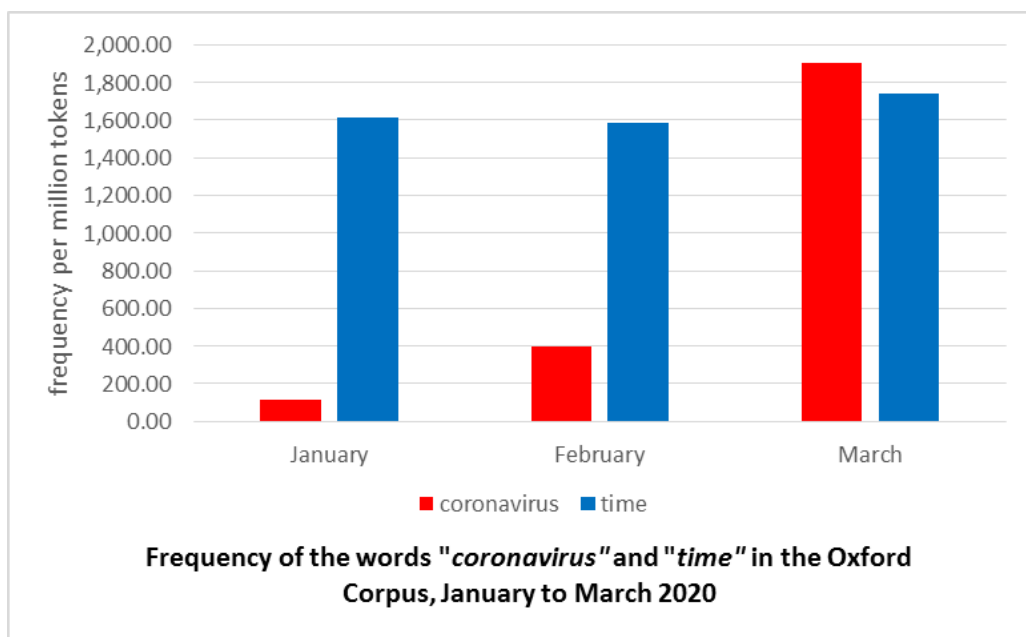

Рис. 3.3. Частотність вживання слів «coronavirus» та «time»

Вплив нинішньої пандемії на англійську мову можна дослідити, подивившись на ключові слова корпусу, зібрані за три місяці: тобто слова, які вживали значно частіше в ці місяці, ніж у корпусі в цілому. Наприклад, у наведеному нижче тексті є всі найбільш вживані терміни коронавірусу: ***coronavirus outbreak; new coronavirus; coronavirus spread; to fight the coronavirus*** [69].

Змінні контексти, в яких використовується слово ***coronavirus***, можуть дати розуміння змін у сприйнятті та занепокоєннях. У таблиці нижче наведено терміни, що зустрічаються «поблизу» коронавірусу зі статистично значущою частотою (див. Рис. 3.4).

	January	February	March
1	outbreak	outbreak	outbreak
2	novel	novel	pandemic
3	deadly	spread	spread
4	Wuhan	case	case
5	spread	China	novel
6	China	epidemic	positive
7	2019-nCoV	impact	crisis
8	strain	COVID-19	test
9	case	fear	COVID-19
10	infection	deadly	impact
11	infect	confirm	new
12	confirm	new	confirm
13	epidemic	test	fight
14	originate	Wuhan	fear
15	symptom	infection	response
16	new	positive	disease
17	fear	infect	patient
18	toll	concern	cause
19	spreading	patient	death
20	declare	disease	concern

Top 20 collocates of "coronavirus" in the Oxford Corpus, January to March 2020

Рис. 3.4. Розміщення терміну «coronavirus» в Оксфордському корпусі

Ми бачимо, що англомовні терміни пандемії та розповсюдженості вірусу впливають на збагачення Оксфордського корпусу [71]. Як зазначалося, що багато слів, які використовуються в контексті нинішньої кризи, не є абсолютно новими, але вони є відносно рідкісними до цього року. На наведеній нижче діаграмі (див. Рис. 3.5) показано збільшення частоти двох особливо помітних наборів термінів: *social distancing/social distance* та *self-isolation/self-isolate*.

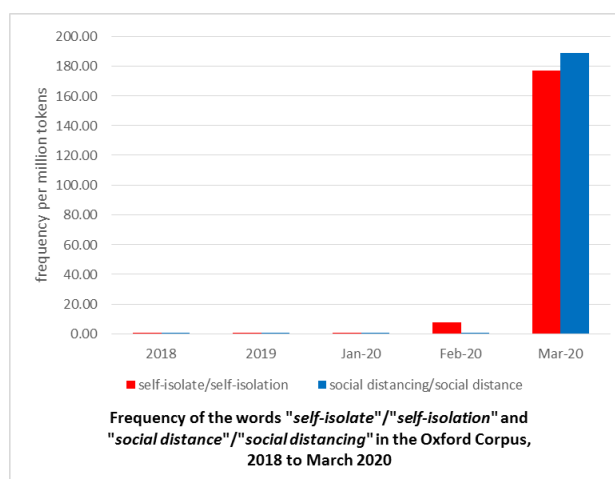

Рис. 3.5. Збільшення частотності вживаності термінів

Лексими виступають у ролі найменших одиниць корпусу, як правило, слова або розділові знаки: для узгодженості розміри корпусу зазвичай вимірюються лексемами, а не словами.

Крім того, додаються варіанти написання та флексійні форми: наприклад, цифри для «COVID-19» включають показники для «COVID-19» тощо, а цифри для *self-isolate* включають показники для самоізоляції тощо (див. Рис. 3.6).

	January	February	March
1	bushfire	COVID-19	COVID-19
2	coronavirus	coronavirus	pandemic
3	Iranian	quarantine	distancing
4	SARS	pandemic	coronavirus
5	Iraqi	virus	self-isolate
6	sign-stealing	outbreak	lockdown
7	koala	caucus	self-isolation
8	virus	locust	sanitiser/sanitizer
9	impeachment	infect	quarantine
10	airstrike	epicentre/epicenter	ventilator
11	human-to-human	self-isolate	non-essential
12	locust	nCoV	self-quarantine
13	airliner	epidemic	virus
14	respiratory	SARS	outbreak
15	outbreak	infected	corona
16	assassination	sign-stealing	PPE
17	flu-like	acquittal	postpone
18	fire-affected	hereditary	disinfect
19	quarantine	stop-and-frisk	isolation
20	militia	evacuee	self-isolating

Top 20 keywords in the Oxford Corpus, January to March 2020

Рис. 3.6. Ключові слова Оксфордського корпусу

У таблиці показано 20 найпопулярніших ключових слів, що стосуються коронавірусної кризи, виділені червоним кольором. Також показово можна порівняти ключові слова, пов'язані з коронавірусом, із січня по березень. У січні слова в основному стосуються назви та опису вірусу: *coronavirus*, *SARS*, *virus*, *human-to-human*, *respiratory*, *flu-like*. У березні ключові слова відображають соціальний вплив вірусу, а проблеми, пов'язані з медичними реакціями: *social distancing*, *self-isolation* and *self-quarantine*, *lockdown*, *non-essential* (as in *non-essential travel*), *postpone*, як *PPE* та *ventilator*.

3.2. Мемі як вербальний конститuent тектопростору «COVID-19»

Всесвітня пандемія «COVID-19» у 2020 році монополізувала новини та публічні обговорення в традиційних ЗМІ та соціальних мережах. Як експерти, так і неексперти публічно висловлюють свою думку щодо нового коронавірусу та заходів безпеки, які застосовуються для стримування його поширення [64, с. 31]. Повідомлення ЗМІ викликають замішання та паніку в громадськості, поширюючи суперечливі переконання та припущення, на основі яких формується ставлення до проблеми. Особливо протягом перших тижнів пандемії в магазинах не вистачало запасів, починаючи від продуктів харчування і закінчуючи туалетним папером, милом і дезінфікуючими засобами, а також масками для обличчя. У найкращій частині року міста та країни були введені на карантин, а цивільні особи поміщені на карантин або отримали накази/рекомендації залишатися вдома заради їхньої власної безпеки.

Усе це стимулює активність громадян у соціальних мережах, що проявляється у їх плідному виробництві цифрового гумору, який зазвичай називають «мемами» «COVID-19». Ця продуктивність відображена в численних звітах на онлайн-платформах, які визнають це явище і представляють незліченні списки «найкращих» мемів про «COVID-19».

Мемі англомовного тектопростору «COVID-19» стають вірусними. Розвиваючи концепцію мультимодального озвучування як інструменту для опису створеного користувачами онлайн-гумору, ми розглянемо гумористичні мемі з масками «COVID-19». Гумор використовується як механізм колективного захисту заради «психічної гігієни», а також для побудови солідарності. Гумор здатний переосмислити джерело негативного досвіду та/або емоцій (наприклад, страждання, тривогу та страх) як джерело позитивних емоцій, приносячи користувачам психологічне полегшення, принаймні на час. Навіть незважаючи на те, що оцінка гумору «COVID-19», тобто смішність проти неприязні, має залежати від різних факторів, одним з

яких є відстань від епіцентру і сама природа даного зразка (наприклад, чи чи не стосується теми смерті чи хвороби як такої), поширеність цього гумору в соціальних мережах свідчить про його соціальну значущість.

Публікуючи гумористичні мему, окремі користувачі сприяють багатоголосним, тобто публічним, дискусіям на суспільно-політичні теми, висвітлюючи свої погляди на поточні події. Таким чином, мему можуть давати уявлення про поточні соціальні та політичні проблеми, будучи джерелом для публічного обміну серйозною інформацією та думками. Різноманітність тем «COVID-19» є величезною, як показують вибіркові мему на малюнку.

Мему «COVID-19», які ідентифіковано з ідеографічної сфери англomовного текстовпростору «COVID-19», показують різноманітні актуальні теми, як-от: безглузда, неймовірна ситуація; необхідність дотримання соціальної дистанції, що має відношення до публічних заходів; (нерациональне) прагнення людей накопичувати туалетний папір, мило та інші запаси під час кризи, що виявляє їхні вади та недоліки; і наслідки тривалого перебування вдома, такі як ожиріння, сімейні проблеми і невимушене ставлення до роботи (див. Рис. 3.7).

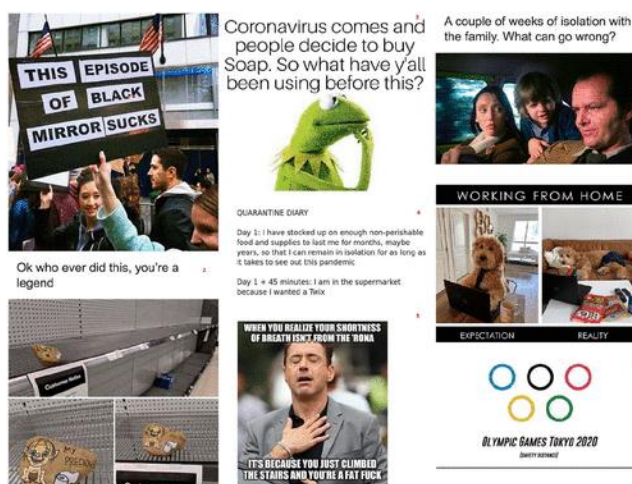

Рис. 3.7. Мему пандемії «COVID-19»

Ці приклади випереджають центральну тему, вказуючи на множинність точок зору. У текстовому мемі, взятому з гумористичного карантинного

щоденника, автор повідомляє про свою ірраціональність.

Рис. 3.8. Мем про пса

Образ пса (див. Рис. 3.8) втілює те, що автор мему бачить типового працівника домашнього офісу, який замість того, щоб сидіти за столом, охайно одягнений, сидить на дивані в нижній білизні з закусками, розкиданими навколо ноутбука.

Рис. 3.9. Мем олімпійського прапора

Наступний мем (див. Рис. 3.9) показує модифіковану версію олімпійського прапора з п'ятьма кільцями, які розділені, а не переплетені, щоб метафорично представити сучасне прислів'я про необхідність триматися безпечної дистанції [12, с. 52].

Рис. 3.10. Мем Керміт із «Маппет-шоу»

Приклади натякають на медіа-артефакти (див. Рис. 3.10). У першому жаба Керміт із «Маппет-шоу» та «Вулиця Сезам», рупор автора мему, розмірковує над тим, що люди використовували для гігієни до спалаху коронавірусу, що спричиняє високий попит на мило.

A couple of weeks of isolation with
the family. What can go wrong?

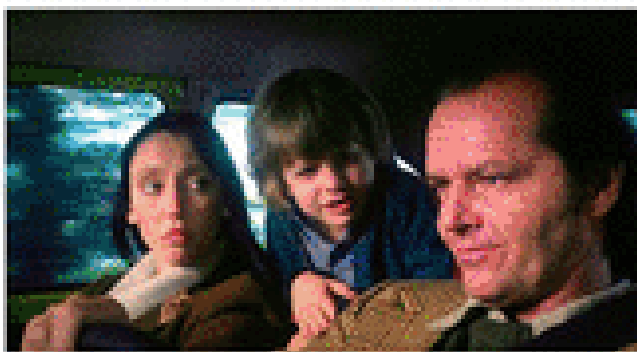

Рис. 3.11. Кадр із фільму «Сяйво»

Приклад демонструє кадр із фільму «Сяйво» (див. Рис. 3.11), відомого психологічного трилера, у якому одержимий чоловік/батько намагається вбити свою сім'ю в ізолюваному готелі. Цей мем також містить підпис, який можна інтерпретувати як драматичну іронію, коли персонажі блаженно не звертають уваги на те, що станеться, або як використання автором іронії.

Хоча ці три останні меми зосереджені на інтертекстуальності мас-медіа, деякі з прикладів спираються на складніші структури вкладених голосів.

Рис. 3.12. Фото з протесту

Знак протесту в прикладі (див. Рис. 3.12) із написом «Цей епізод Чорного дзеркала відстій» і зображення мітингу датуються перемогою президента Трампа на виборах у 2016 році. Посилаючись на відомий серіал Netflix, автор мема помітив схожість між сюрреалістичний (і водночас дивно знайомий) антиутопічний світ, зображений у Black Mirror та результатах виборів у США. Слушність цього метафоричного зображення повинна була бути підтверджена фотографом, який зробив знімок, та особами, які опублікували його в Інтернеті [21, с. 237]. Оскільки зображення репостується з посиланням на пандемію, подібна метафорична паралель проводиться між антиутопією в «Чорному дзеркалі» та реальністю «COVID-19».

Маски для обличчя були однією з гарячих тем, що обговорювалися з тих пір, як почали поширюватися новини про новий коронавірус. Було багато теорій і тверджень щодо того, чи потрібно носити маску для обличчя в громадських місцях, і якщо так, то якого типу, щоб захистити себе та/або інших від «COVID-19». Це викликало багато різноманітних реакцій, від відмови носити будь-які маски для обличчя до добровільного носіння масок ручної роботи, імовірно, з наміром повністю захистити себе від вірусу.

Емпірична частина цього дослідження спрямована на виявлення переважаючих тенденцій серед гумористичних мемів про маски. Меми концептуалізуються як комбінації різних (не)гумористичних голосів, гармонійних чи конфліктних. Меми про маски від «COVID-19», здається, виникли з реконтекстуалізованих серйозних повідомлень про китайських пасажирів, які добровільно одягнулися в саморобні засоби захисту, як-от на малюнку (див. Рис. 3.13):

One member of family at Shimchun airport from Wuhan to evacuate China to their home land are wearing a big water bottle over the head not to be infected Corona virus.

Рис. 3.13. Саморобні засоби захисту

Цей приклад опублікований як зразок гумору, а саме ненавмисного гумору з боку суб'єктів. Це було тоді, коли загроза «COVID-19» ще не була неминучою за межами Китаю, і до постраждалих громадян було мало співчуття. Таким чином, їхні відчайдушні спроби захистити себе здавалися безглуздими і, можливо, смішними, якщо розглядати їх із безпечної сторонньої точки зору. Саме нестача масок для обличчя (особливо на початку спалаху коронавірусу) та нагнітання страху з боку ЗМІ, схоже, змусили людей шукати альтернативні заходи захисту, що можна вважати забавним з огляду на стандартне застосування предметів, які використовуються для захист та/або несумісність одягу (див. Рис. 3.14).

Рис. 3.14. Саморобні маски

Подібні образи можуть викликати жартівливі реакції, засновані на невідповідності, що розуміється як когнітивний здив/зіткнення з попередніми переконаннями/очікуваннями одержувача. Хоча вони можуть бути заповзятливими, суб'єкти зображуються як задники, над якими можна посміятися, враховуючи захисні рішення на свій вибір. Хоча суб'єкти на зображеннях навряд чи мали якісь гумористичні наміри, автори мемів і (пере)постери, мабуть, розпізнали гумор у особливих (хоча іноді хитрих) заходах безпеки. Сюди входять предмети, пов'язані з табуйованими сферами чи видами діяльності (м'який бюстгальтер, підгузники та гігієнічний рушник) або просто химерні рішення, такі як кухонна губка чи модні лижні окуляри для захисту очей. Ще один предмет представляє жінку, одягнуту в білий пластиковий костюм і сині рукавички, які поєднуються з її високими підборами, капелюхом і комплектом сумки і валізки з леопардовим візерунком, все для модного вигляду. У всіх цих випадках автори мемів і (ре)постери дисоціативно перегукують і, таким чином, висміюють голоси суб'єктів мему, мультимодально цитованих на малюнках.

Виразна тенденція мемів, які ідентифіковано з ідеографічної сфери англomовного текстопростору «COVID-19», заснована на дисоціативному відлунні, проілюстрована на наступному малюнку (див. Рис. 3.15):

Рис. 3.15. Пародії на маску

Жінка на першому знімку (див. Рис. 3.15) має не тільки прокладку, приклеєну до рота, але й два тампони, встромлені в ніздрі. Суб'єкт на вірусній картинці в середині одягнений у складну конструкцію з трьох

пластикових пляшок і фільтруючого матеріалу. Ще один із прикладів серії мемів, заснованих на людях, які закріплюють кришки каструль перед обличчям, затыгаючи толстовки навколо себе. З огляду на контекст (приватні, закриті простори, де маски не використовуються), близькі кадри та очевидний абсурд, три «маски» не слід розуміти як саморобні заходи безпеки, які треба підтримувати.

Грайливо-пародійну природу цих абсурдних рішень можна оцінити лише тоді, коли усвідомлюють характеристики цих щиро одягнених саморобних масок, як і перебільшення відмінності між оригіналами та гумористичними копіями. Подібний пародійний намір можна знайти в іншому мемовому тренді, знайденому в корпусі (див. Рис. 3.16):

Рис. 3.16. Витівки найдивнішого одягу

Суб'єкти одягнені в найдивніший одяг (див. Рис. 3.16), що привертає увагу: пластиковий щиток для обличчя та пальто з жердками, щоб гарантувати соціальну дистанцію; або пластиковий плащ і армійський протигаз; армійська маска і латексне вбрання в стилі Домінатрикс, а також дзьобоподібна маска чумного лікаря.

Зображення показують громадські місця (залізничний вокзал і супермаркети), нібито представляють позицію прихованого спостерігача,

ніби особливий одяг щиро носять для захисту. Однак фотографії суб'єктів насправді могли бути зроблені їхніми спільниками, ким би не були автори мему. У будь-якому випадку суб'єкти можуть вважатися авторами нешкідливих витівок, які розігруються з перехожими та покупцями, щоб здивувати та розважити їх.

Дивовижний одяг, здається, носять не заради справжнього захисту, а заради простої розваги, або заради дисоціативної імітації антикоронавірусних заходів чи висміювання необхідності вжити будь-яких захисних заходів. Крім того, дивно одягнені особи могли бути сфабриковані за допомогою програмного забезпечення для редагування, як-от дзюба маска, при цьому (пере)публіковані витівки призначені лише для онлайн-отримувачів, які будуть розважені, але – якщо не знають – можуть бути обдурені, що картинки повністю справжні [71].

Таким чином, подібні витівки можуть збігатися з грайливим тролінгом заради розваги. Однак немає способу категорично знати, який із альтернативних сценаріїв є дійсно вірним у кожному конкретному випадку. Також неможливо сказати, чи мають суб'єкти мему, автори, а також (ре)постери однаковий голос чи їхні голоси розходяться.

Цікаво, що деякі (ре)постери вважають, що меми мультимодально представляють серйозні голоси суб'єктів мему, іноді критикуючи одяг за його неефективність (див. Рис. 3.17). Ці два меми вказують на важливу гносеологічну проблему, яку слід враховувати при аналізі мемів [81].

Рис. 3.17. Опубліковані підробки про одягнені маски

Зображення китайця, що курить крізь отвір у своїй масці, що робить маску непотрібною, можна інтерпретувати як фотографію, зроблену приховано, щоб показати суб'єкта як несвідомого зрадника, з якого можна сміятися. Така інтерпретація вірусного зображення викликає серйозні сумніви [75; 79].

Історія другого мему, що показує жінку з компакт-диском з антивірусним програмним забезпеченням на обличчі, зрозуміла. Це враження посилюється за рахунок стирання очей жінки заради збереження її анонімності. Однак цей мем має видимі ознаки фотошопу (зверніть увагу на якість ліній, що представляють гумку вздовж жіночої щоти).

Рис. 3.18. Приклади із серії мемів «Антивірус»

У цій серії меметичних підробок (див. Рис. 3.18) зображені обличчя з компакт-дисками з антивірусом 2003 року (застарілий формат) як імітаційний захист від «COVID-19», а (ре)постери говорять тим самим гумористичним голосом заради спільної розваги. Імовірно, меми розгортають те саме зображення компакт-диска за допомогою програмного забезпечення для редагування зображень, що підтверджується тим фактом, що відблиски на сріблястих поверхнях ідентичні на всіх мемах, а гумові лінії, здається, були намальовані.

Аналіз мемів початку 2021 року, які ідентифіковано з ідеографічної

сфери англомовного текстовпростору «COVID-19», виявив кілька помітних меметичних тенденцій, більшість з яких стосується мемів. Такими тенденціями є: дисоціативне відлуння мультимодально цитованих суб'єктів мемів (запів), які щиро носять саморобні маски; дисоціативне відлуння колективного голосу носіїв масок через пародійне наслідування (включаючи серії мемів, наприклад, фотографії суб'єктів), з кришками каструль або компакт-дисками з антивірусним програмним забезпеченням, відфотошопованими) та (не)пародійні офлайн-/онлайн-витівки, про які повідомляють у соціальних мережах.

Усі ці тенденції свідчать про множинність мультимодальних голосів, залучених до створення та поширення мемів. Таким чином, це дослідження надихає на нові теоретичні узагальнення щодо різних ролей участі у створенні мемів, а також багатоголосності мемів, які не використовують повторно попередні шаблони мемів або стокові зображення, застосовні до різних тем, але засновані на нових зображеннях людей, зображеннях, які можуть стати вірусними або самі стати шаблонами мемів.

Так само, як справжня природа та наслідки «COVID-19», голоси, що лежать в основі мемів, завуальовані таємницею. Сподіваємося, що людство повністю зрозуміє та інактивує вірус, голоси онлайн-користувачів, які стоять за їхніми гумористичними меметичними продуктами, ніколи не можуть бути встановлені без будь-яких сумнівів.

3.3. Інтертекстуальні коментарі «COVID-19»

Пандемія «COVID-19» суттєво вплинула на наше життя та спосіб спілкування. Стандартна та комп'ютерна мови відчули цей вплив, і тому потребують дослідження цього процесу. Крім того, їх взаємодія заслуговує на увагу, оскільки було б цікаво проаналізувати реакцію громадськості на повідомлення ЗМІ, пов'язані з заходами направленними проти «COVID-19»,

наприклад, щоб допомогти державним органам покращити чіткість своїх повідомлень, або вирішити потенційні проблеми в заходах, які пропонуються чи оголосила [68].

Незважаючи на те, що вчені ґрунтують свої аргументи на схожій проблемі, якою є «COVID-19» і як пандемія впливає на світ на додаток до громадського здоров'я, вчені постулюють різні методи дослідження для аналізу та багато цікавих аспектів, що відходять від центральної теми. Різноманітність вкладених голосів та їхня епістемологічна неоднозначність, про що також свідчать метапрагматичні коментарі збентежених користувачів, найбільш яскраво проявляються в мемі, який не відповідає жодній з основних тенденцій, знайдених у корпусі [66].

У різних соціальних мережах став вірусним пост, у якому стверджується, що китайський лікар, який першим виявив смертельний коронавірус, задокументував кілька історій хвороби та запропонував лікування хвороби (див. Рис. 3.19).

Рис. 3.19. Вірусне зображення з посту про чудодійний напій

Головний лікар Китаю мав документи для дослідницьких цілей та у матеріалах справи пропонував ліки, що значно знизять вплив «COVID-19» на людський організм: «ТАК, у нашому звичайному чаї є усі ці хімічні речовини для боротьби з вірусом».

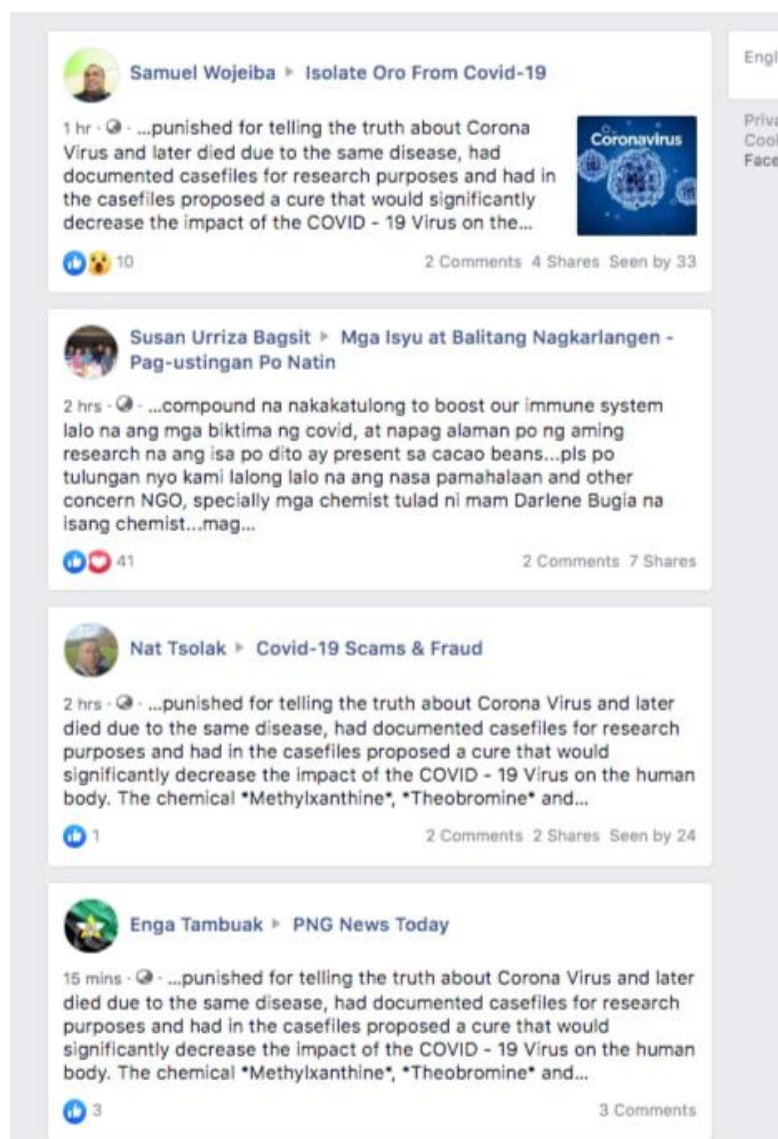

Рис. 3.20. Коментарі на пост про знайдені ліки

За меом слідує метапрагматичне обговорення користувачів, включаючи репост пов'язаного мему (див. Рис. 3.20). Цей перший мультимодальний коментар вказує на розпізнані голоси, залучені до побудови мему, який справді закріплений у маніпуляційній версії оригінальної вірусної фотографії.

Рис. 3.21. Різноманітність голосів у заплутаному мемі

На цій фотографії (див. Рис. 3.21) зображена жінка в Техасі, яка бере участь у мітингу протесту проти наказу штату залишатися вдома. Вона тримає в руках інтертекстуальний знак, що повторює голос тих, хто бореться за репродуктивну свободу, «Моє тіло, мій вибір». Цитуючи цей девіз, суб'єкт переносить на нього нове значення, відмовляючись носити маску, про що свідчить не лише малюнок перекресленої маски, а й її голе обличчя (з банданою під підборіддям). Як вказує її знак, цим вона схвально повторює публічну заяву президента Трампа від 3 квітня 2020 року про те, що маски слід носити на «добровільній» основі.

Мем, розміщений у коментарі, поєднує цю негумористську фотографію суб'єкта з критичним інтертекстуальним коментарем. Це включає в себе плакат «Dumb Ways to Die», рекламну кампанію австралійської громадської служби, організовану Metro Trains в Мельбурні для просування безпеки на

залізниці, яка стала вірусною в соціальних мережах у листопаді 2012 року.

Представляючи критичний голос, схожий на мем у коментарі, основний мем дисоціативно перегукується з голосом суб'єкта, чий знак маніпулювався за допомогою програмного забезпечення для редагування зображень. У поєднанні із заголовком цей мем висловлює негумористичні думки про те, що відсутність маски може перетворити протестуючого на одну з численних жертв коронавірусу. Цей мем, який спирається на різні голоси та інтертекстуальність, можна повністю зрозуміти лише завдяки ретельному дослідженню мікро- та історичного макроконтексту, такого типу аналізу, якому багато мемів не піддаються.

3.4. Відео-репрезентація англомовного текстовпростору «COVID-19»

Соціальні мережі можна ефективно використовувати для передачі медичної інформації широкому загалу під час пандемії. Виникаючі інфекційні захворювання, такі як «COVID-19», майже завжди призводять до ширшого використання ЗМІ для отримання інформації. Оскільки інформація в соціальних мережах створюється користувачами, така інформація може бути суб'єктивною або неточною і часто включати дезінформацію.

Соціальні мережі швидко перетворилися на найважливіший інструмент комунікації для генерації, розповсюдження та споживання інформації. У разі з «COVID-19» соціальні мережі можуть відіграти вирішальну роль у поширенні інформації про здоров'я та боротьбу з інфодеміями та дезінформацією.

Інтерес до «COVID-19» значною мірою визначався соціально-економічними факторами. У відеороликах надаються рекомендації профілактичних дій – наприклад, носіння маски, миття рук, фізичне дистанціювання тощо. Відеоролики YouTube з інформацією про профілактику «COVID-19» завантажених у січні 2020 року, з ключовим

словом коронавірус англійською мовою з англійськими субтитрами або іспанською мовою, зібрали загалом понад 125 мільйонів переглядів.

Проаналізована якість інформації на YouTube про пандемію «COVID-19» та порівняння змісту відео показало, що інформація у відеороликах про запобігання «COVID-19» зазвичай була неповною і розрізнялася в залежності від типу авторства (наприклад, засоби масової інформації, медичні працівники, окремі користувачі та інші).

Аналогічним чином, є й такі відео, що найбільше переглядаються, у них більше лайків, менше коментарів і більш тривалий час перегляду, ніж у корисних (правдивих) відео. З точки зору інфодемиків необхідні додаткові дослідження, щоб з'ясувати, як дезінформація, чутки та фальшиві новини (наприклад, звіти про носіння масок) підривають профілактичні заходи та ставлять під загрозу громадське здоров'я.

З початку пандемії «COVID-19» платформа для відеохостингу YouTube, що належить американському ІТ-концерну Google, видалила понад мільйон роликів, що містять «небезпечну неправдиву інформацію» про коронавірус. Про це повідомив представник компанії. Вказується, що критерієм для ухвалення рішення щодо того, яка інформація є хибною, був «консенсус експертів організацій у галузі охорони здоров'я», таких як Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ): *«Our policy is focused on deleting videos that can directly cause serious damage in the real world»* – пояснив представник YouTube Ніл Моан. Як приклад він назвав ролики, що рекламують «ліки» від «COVID-19», або виступи, в яких ставиться під питання сама наявність пандемії у світі.

За даними Моана, кожні три місяці YouTube видаляє майже 10 мільйонів відео. Більшість із них користувачі встигають переглянути менше ніж десять разів. При цьому платформа працює над тим, щоб зробити процес видалення відео з неправдивою інформацією ще швидшим, зазначили у компанії.

You Tube став однією з основних платформ для поширення інформації

щодо боротьби з «COVID-19». Тим не менш, вибрані нами дослідження показали, що більшість відеороликів на YouTube були небажаної якості, тому що в них мало рекомендованих заходів профілактики від урядів або організацій охорони здоров'я. Небажана якість викликає занепокоєння, якщо точні та надійні відео та інші типи інформації не створюються та не поширюються своєчасно. Лідери світової віри можуть заохочувати всіх членів спільноти практикувати стратегії запобігання, які допомагають зменшити поширення «COVID-19». Тому відеоролики, особливо від органів охорони здоров'я, повинні включати точну та надійну медичну та наукову інформацію та використовувати відповідні хештеги, щоб охопити велику аудиторію, генерувати велику кількість переглядів та збільшити кількість відгуків. Відео може містити огляд важливих тем, пов'язаних з пандемією «COVID-19», і те, що можуть зробити учні середньої школи, щоб уповільнити поширення вірусу. Мова репрезентації майже всіх відео – стилістично-забарвлена.

Budweiser розмістив на YouTube коротке відео про «COVID-19», продовжуючи рекламувати свій бренд. Вони використовували хештег #OneTeam, який показує підтримку лікарів, які працюють хворими на коронавірус під час пандемії. Budweiser також повідомив, що вони відправляють частину свого фонду для допомоги компаніям та їх працівникам, які перебувають на «передовій».

До пандемії коронавірусу TikTok вважався центром Gen-Z, де молоде покоління публікувало кумедні танцювальні відео. Однак під час пандемії почалося завантаження компрометуючих відео. Як і багато інших соціальних платформ, TikTok адаптував «синю галочку», тобто офіційний обліковий запис організацій. Наприклад, ВООЗ є прикладом перевіреного облікового запису, та залучає учасників, завантажуючи уривки з інтерв'ю, анімаційні відеоролики і навіть бере участь у #SafeHandsChallenge, в якому розповідається, як правильно мити руки, та заохочує до цього інших.

Найпопулярнішим відео про пандемію «COVID-19» є «*The Frontline*»,

яке є досить репрезентативною формою прояву метафор: «*One gloomy evening, thunderstorm and rain, a man in a white coat ran down an old shabby alley and climbed up into the building with his face closed by a pair of glasses and a medical mask*» (див. Рис. 3.22).

Рис. 3.22. Скриншот з *the Frontline*, Episode 1, 2:46

На тлі ударів важких, повільних і низьких піаністичних акордів звучить стійкий чоловічий голос за кадром: Щойно в місті Ухань розгорнулася війна з невідомим вірусом, і ця людина з самого початку воює на передовій. Одразу можна помітити в уривку, три військові метафори, які використовуються для надання довідкової інформації та представлення персонажа, де вміст «невідомого вірусу» порівнюється з веденням війни, роботою в Ухані лікарем до «воювання на передовій», а кабінет доктора Лю у «тимчасовий притулок». Крім того, сірувато-жовті відтінки зображення, темне світло та жахлива погода, що нагадує похоронний дзвін, взагалі створюють сцену, яка метафорично нагадує нещастя, які відвідали це місто.

Відображення тривожних ситуацій і воєнної діяльності може викликати онтологічну незахищеність у міру виникнення екзистенційно загрозливої проблеми, але це також відкриває шлях для вжиття радикальних заходів для стримування пандемії.

Після карантину уряд і партійні організації всіх рівнів організували

сотні медичних бригад з інших провінцій для надання допомоги Уханю. Такий жест виражається як «відправлення» або «підкріплення» у відео, щоб продемонструвати, що вся нація мобілізується на «боротьбу з війною» незалежно від особистих втрат і виграшів.

Підсумовуючи, за допомогою військових метафор, те, що колись було обов'язком для медпрацівників – лікувати хвороби та лікувати пацієнтів, тепер покладено на ціле суспільство, а Ухань служить визначеним свідком діяльності соціальної солідарності. Отже, до епідемії прикріплюється урочистий і хвилюючий настрій з риторичним використанням і візуальним представленням військових елементів. Коли медичні працівники заражаються, або в гіршому випадку помирають від хвороби, вони «падають» (див. Рис. 3.23). Насправді існує величезна різниця у відображенні смерті медичних працівників від звичайних пацієнтів. Якщо останнє безпорадне і жалюгідне, то перше трагічне і благородне.

Рис. 3.23. Скриншот з *Together against «COVID-19»*, Episode 2, 7:58

Проти такого військового мислення виступає Зонтаг через те, що хвороби як вороги можуть викликати стигматизацію та дискримінацію тих, хто ними заразився, що також відбилося на епідемії в Китаї. Під час першої хвилі страх перед вірусною хворобою в натовпі призвів до явної дискримінації пацієнтів з «COVID-19», і навіть тих, хто здоровий, але проживає в зонах ризику.

З іншого боку, самі пацієнти також метафоризовані. Люди з важкими захворюваннями іноді розглядаються як бійці, їхні тіла розглядаються як

поле битви. Це означає, що як тільки пацієнти вмирають, вони програють війну. В інших випадках, у тому числі в цьому прикладі, пацієнти зображені як жертви хвороби, мовчазні й безпорадні, які чекають, поки лікарі їх врятують.

Як соціальні наслідки, китайська аудиторія добре сприймає англomовний текстопростіп «COVID-19» про єдність таким чином, що більшість цих відео мають відносно високі оцінки та коментарі, які прославляють соціальну солідарність на douban.com та інших відеосайтах:

...Being together, nothing is undefeated... (嘻嘻啊, for City of Heroes)

...The victory of the fight against the «COVID-19» is a fruit of common will. Really want to something, but being far away I can only donate money... (minjingchen_0, for Wuhan: my diary of combating coronavirus)

...Hope the future generations can learn our true pains, see our shiny humanity, feel our great solidarity, experience the connotation of every sentence in national anthem, and comprehend the pride of being a Chinese... (WH 的大眼睛, for With You)

...Hope in China after the epidemic, people can break the walls of their heart and tightly unite. No regret to be born in China... (金属党 SHINJI, for Life matters).

Здавалося б, ці коментарі свідчать про те, що конструювання культурної травми епідемії «COVID-19» і триступінчастий колективізм у ЗМІ справді вплинули на аудиторію та зробили внесок у колективну єдність. Однак коментарі є лише одним із аспектів соціального впливу, тоді як культурні травми можуть мати «матеріальні» наслідки, які можуть привести суспільство або до примирення, або до поляризації. Щоб повністю зрозуміти наслідки використання англomовного текстопростору «COVID-19», потрібно не тільки триматися емпіричних матеріалів, що аналізуються, але й приділяти пильнішу увагу більш широкому соціальному контексту.

ВИСНОВКИ

Історія сучасного людства проходить під знаком пандемії коронавірусної інфекції. Про неї говорять, про неї пишуть, генерують правдиву та хибну інформацію, представляючи її всіма можливими вербальними та невербальними засобами, використовуючи різні комунікативні стратегії та технології. Наслідки її для світу очікувані, хоч і незрозумілі, але один із уже відчутних ефектів – це виникнення «мови пандемії «COVID-19»», що особливо чітко виявляється на рівні лексики.

Популярність вірусу-збудника та новизна, безіменність інфекції, тобто, семантична невизначеність або неусвідомленість нової лексеми проявляється в її лексико-синтаксичній сполучуваності, призводячи до нових колокацій, наприклад, паралельне використання поєднань *get sick / morbidity of the virus* – *get sick / morbidity COVID-19; epidemic (pandemic) of the virus – epidemic (pandemic) «COVID-19»*.

Пізнаючи в процесі когнітивної діяльності нові явища та об'єкти дійсності, відкриваючи нове в раніше пізаному, людина, виступаючи інтерпретатором результатів осмислення відображення дійсності та центром лінгвосеміозису, прагне фіксувати результати пізнання в новому терміні.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження того, яким чином людина сприймає та концептуалізує нове захворювання «COVID-19», що охопило весь світ і зачепило всі сфери людського буття, які фактори об'єктивного та суб'єктивного, національного та транснаціонального характеру призводять до оновлення картини світу.

В англомовному текстовпросторі «COVID-19» формується концепт або спеціальне знання про епідемію. Особливість концептуалізації епідемії зумовлена динамікою, послідовністю етапів підйому та спаду. Об'єктивація уявлень про різні етапи епідемії в англомовному текстовпросторі «COVID-19» супроводжується породженням текстів різних комунікативних типів – інформуючих та інфлюєнтивних.

Наголошується, що основна інформація про захворювання надходить через ЗМІ, тому в мультимодальному текстовпросторі спостерігаються ознаки прагматично орієнтованого способу вербалізації наукової інформації. У масиві офіційної інформації про епідемію переважає раціональний виклад фактів, доповнений доцільними рекомендаціями про поведінку під час пандемії та ілюструє рішучість влади тримати ситуацію під контролем. Пандемія породила нові лексеми, словотвірні, функціональні, стилістичні, комунікативні особливості їх вербалізації.

Аналіз лексики англomовного текстовпростору «COVID-19» (слів, що називають явища, пов'язаних з поширенням інфекції коронавірусу) дав можливість виявити семантичне наповнення мовних одиниць, визначити характер їх вживання, дериваційні особливості лексем, а також їх графічну та орфографічну репрезентацію. Дослідження показало, що нові слова здебільшого утворюються за традиційними національними моделями, що існують у мові, хоча в деяких випадках було виявлено і відступ від національних словотвірних традицій.

Графічні елементи полікодового тексту мають свої специфічні риси для кращого сприйняття інформації читачем. В мережі Інтернет активно ширяться картинки, комічні меми, а також коментарі. Меми англomовного текстовпростору «COVID-19» стають вірусними. Гумор здатний переосмислити джерело негативного впливу. Соціальні мережі швидко перетворилися на найважливіший інструмент комунікації для генерації, розповсюдження та споживання інформації. У разі з «COVID-19» соціальні мережі відіграють вирішальну роль у поширенні інформації про здоров'я та боротьбу з інфodemіями та дезінформацією.

Реакція активної частини спільноти на цю інформацію значною мірою емоційна, пояснення того, що відбувається, носить як раціональний, так і містичний характер, звинувачення на адресу влади зводяться до викриття її некомпетентності та політично марковані, високої частки сарказму та чорного гумору (прикладом є іронічні меми).

Англомовний текстовпростір «COVID-19» як особливий тип спілкування являє собою систему, що розвивається, становлення якої відбувається за рахунок: взаємодії дискурсів; критичного аналізу пандемії; визначення та аналізу нових – порівняно з розглянутими – текстів про глобальну епідемію; із залученням до когнітивно-комунікативного процесу розвитку нових мовних знаків, особливостей концептуалізації професійно значимих об'єктів.

SUMMARY

Nowadays, the history of mankind is marked by the Coronavirus pandemic. The «COVID-19» pandemic is the defining global health crisis of our time and the greatest challenge we have faced since World War II. Countries are racing to slow the spread of the disease by testing and treating patients, carrying out contact tracing, limiting travel, quarantining citizens, and canceling large gatherings such as sporting events, concerts, and schools. The pandemic is moving like a wave – one that may devastate mankind.

«COVID-19» is much more than a health crisis. By stressing every one of the countries it touches, it has the potential to create devastating social, economic, and political crises that will leave deep scars.

The crisis is discussed, described, and generates true and false information, presenting it by all possible verbal and nonverbal means, using various communication strategies and technologies. Its consequences for the world are expected, though incomprehensible, one of the already tangible effects is the emergence of the «language of the «COVID-19» pandemic», which is especially evident at the level of verbalization.

The popularity of the virus and the namelessness of the infection, semantic uncertainty, or unconsciousness of the new token is manifested in its lexical and syntactic compatibility, leading to new collocations, for example, the parallel use of getting sick / morbidity of the virus – get sick / morbidity «COVID-19»; epidemic (pandemic) of the virus – epidemic (pandemic) «COVID-19».

In the process of new phenomena and objects cognition, discovering something new in the previously known, an individual acting as an interpreter of reality reflection and the center of linguistic semiosis, seeks to record the results of cognition in a new term.

In this regard, it is important to study the way people perceive and conceptualize the new disease «COVID-19», which has spread throughout the world and affected all spheres of human life, which factors of objective and

subjective, national and transnational nature lead to update the world's mapping and cognition.

The concept or special knowledge about the epidemic is formed in the English-language text space «COVID-19». The conceptualization of the epidemic is due to the dynamics, the sequence of its development. Objectification of ideas about different stages of the epidemic in the English-language text space «COVID-19» is accompanied by the generation of texts of different communicative types – both informative and influential. The discourse of «COVID-19» epidemic is mainly characterized by an informing function as it provides new information for the addressee, and for the discourse of decline – an influential function, this type of discourse is correlated with epidemic control, organization of anti-epidemic measures.

It is emphasized that the main information about the disease comes through the media, so in a multimodal text space there are signs of a pragmatically oriented way of verbalizing scientific information. The body of official information about the epidemic is dominated by a rational statement of facts, supplemented by appropriate recommendations for behavior during a pandemic, and illustrates the goal of the authorities to keep the situation under control. The pandemic gave birth to new tokens, word-forming, functional, stylistic, and communicative features reflected in related texts.

Analysis of the vocabulary of the English text space «COVID-19» (words that name the phenomena associated with the spread of coronavirus infection) made it possible to identify the semantic content of language units, determine the nature of their use, derivational features of tokens, as well as their graphic and spelling. The study showed that new words are mostly formed according to traditional national models that exist in the language, although in some cases a deviation from national word-forming traditions was found. Graphic elements of polycode text represent their own specific features for better perception of information by the reader. Pictures, comic memes, and comments are actively spreading via the Internet. Memes of the English-language text space «COVID-19»

become viral. Humor reformats the negative influence of information. Social networks have quickly become the most important communication tool for generating, disseminating, and consuming information. In the case of «COVID-19», social networks play a crucial role in disseminating healthcare information and combating information and misinformation. The reaction of the active part of the public to this information is largely emotional, the explanation of what is happening is both rational and mystical, accusations against the government are reduced to exposing its incompetence and politically marked, high sarcasm and black humor (examples are ironic memes).

Thus, we can conclude that the English-language text space «COVID-19» as a special type of communication is an evolving system, formed within the interaction of many discourses thus determining the perspective of research: consideration of interaction; critical analysis of the pandemic; identification and analysis of new - compared to those considered – texts on the global epidemic; analysis of text space in the situation of a pandemic of a new disease, with special attention to the cognitive-communicative process of new language signs development, features of professionally significant objects and their conceptualization.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдулфанова А. А. Научный дискурс о тексте // Текст и дискурс: традиционный и когнитивнофункциональный аспекты исследования : сб. науч. тр. Рязань, 2002. С. 119–124.
2. Аликаев Р. С. Язык науки в парадигме современной лингвистики. Нальчик : Эль-Фа, 1999. 317 с.
3. Амеліна С. М., Монашненко А. М., Проценко Н. В. Лексико-граматичні проблеми перекладу науково-технічної літератури // Науковий вісник НУБПУ. Серія «Філологія». 2013. № 2. С. 130–134.
4. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: стилистика декодирования. М. : Флинта, 1981. 295 с.
5. Арутюнова Н. Д. Фактор адресата // Известия Академии наук СССР. Серия литературы и языка. М. : Наука, 1981. Т. 40. № 4. С. 356–367.
6. Бенвенист Э. Общая лингвистика. М. : Прогресс, 1975. 446 с.
7. Богданов В.В. Текст и текстовое общение : учебное пособие. СПб. : СПбГУ, 1993. 67 с.
8. Васильев Л. М. Общие проблемы лингвистики: теория и методы : учебное пособие. Уфа : РИЦ БашГУ, 2012. 206 с.
9. Воробьев В. В. Лингвокультурология (теория и методы). М. : Изд-во РУДН, 2008. 336 с.
10. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. М. : Ком Книга, 2007. 144 с.
11. Герасюкова М. Ковидиот, карантини, зумбомбинг: какие неологизмы принес коронавирус : электрон. версія. URL : <https://www.gazeta.ru/tech/2020/04/20/13055605/coronawords.shtml> (дата звернення: 16.10.2021).
12. Глотова Т. А., Кривова О. Г., Кульбаченко Н. А. Метафоризация вируса Зика в Российских электронных изданиях: когнитивно-дискурсивный аспект // Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов :

Грамота, 2016. № 11(65): в 3х ч. Ч. 2. С. 51–58.

13. Головин В. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. М. : Наука, 1987. 104 с.

14. Горелов В. Анализ дискурса в социальной теории: Мишель Фуко и Тьюен А. ван Дейк : электрон. версія. URL : <http://ecsosman.hse.ru/data/746/693/1219> (дата звернення: 11.10.2021).

15. Григорьева В. С. Проблемы теории и интерпретации текста : учебное пособие. Тамбов : ТГПИ, 1987. 120 с.

16. Дейк ван Т. А. Язык. Познание. Коммуникация. М. : Прогресс, 1989. 310 с.

17. Дейк ван Т.А. Язык. Познание. Коммуникация. Благовещенск : БГК им. И.А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. 308 с.

18. Демьянков В. З. Текст и дискурс как термины и слова обыденного языка : электрон. версія. URL : <http://www.infolex.ru/Txtlsvol.htm> (дата звернення: 07.09.2021).

19. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз : учбово-методичний посібник. Вінниця : Нова книга, 2004. 228 с.

20. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття : англо-український словник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 359 с.

21. Казакова Т. А. Приемы перевода метафорических единиц // Практические основы перевода. СПб. : Союз, 2001. С. 117–121.

22. Карасик В. И. Эпидемия в зеркале медийного дискурса : факты, оценки, позиции // Политическая лингвистика. 2020. Вип. 2 (80). С. 25–34.

23. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.

24. Кожемякин Е. А. Мультиmodalный медиадискурс: методологические вызовы. Пенза : Изд-во ПГУ, 2019. С. 19–22.

25. Красных В. В. От концепта к тексту и обратно (к вопросу о

психолінгвістике текста) // Вестник Московского ун-та. Филология. 1998. Вип. 1. Сер. 9. С. 53–70.

26. Крейдлин Г. Е. Семиотическая концептуализация тела и проблема мультимодальности // Экология языка и коммуникативная практика. 2014. Вип. 2. С. 100–120.

27. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. К. : Критика, 2010. 657 с.

28. Лазебна Н. В. Образність англомовного комп'ютерного текстовпростору : [монографія]. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 206 с.

29. Маевский Н. Н. Особенности научно-популярного стиля : дисс. канд. филол. наук: [спец.] 10.02.01. Ростов н/Д : [б. и.] : Ростовский государственный университет, 1978. 234 с.

30. Макаров М. Л. Основы теории дискурса. М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. 280 с.

31. Макарук Л. Л. Мультимодальність сучасного англомовного масмедійного комунікативного простору : дисс. канд. филол. наук: [спец.] 10.02. 04 «Германські мови». Запоріжжя : ЗНУ, 635 с.

32. Потапова Р. К. Язык, речь, личность. М. : Языки славянской культуры, 2006. 496 с.

33. Приходько А. Н. Таксономические параметры дискурса // Язык. Текст. Дискурс. Ставрополь : СГПИ, 2009. Вип. 7. С. 22–30.

34. Соссюр Ф. де. Курс общей лингвистики. Екатеринбург : Изд-во Уральского ун-та, 1999. 432 с.

35. Хутыз И. П. Мультимодальность академического дискурса как условие его коммуникативной успешности // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение. 2016. № 1 (172). С. 90–95.

36. Черняховская Л. А. О способах перевода новых научно-технических терминов // Теорія і практика перекладу : респ. міжвід. наук. зб. К., 1979. Вип. 4. С. 9–17.

37. Четверікова О. Р. Комунікативні та лінгвокультурологічні передумови дослідження науково-популярного тексту // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2016. Вип. 35. С. 178–183.
38. Шевченко І. С., Морозова О. І. Проблеми типології дискурсу // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / за заг. ред. І. С. Шевченко. Харків : Константа, 2005. С. 233–236.
39. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность. М. : Едиториал УРСС, 2004. 432 с.
40. Ang L. H., Tan K. H. A Corpus-Based Collocational Analysis of Noun Premodification Types in Academic Writing // The Southeast Asian Journal of English Language Studies. 2017. Vol. 23 (1). P. 115–131.
41. Azlan A. A., Hamzah M. R. Public Knowledge, Attitudes and Practices Towards «COVID-19» : електрон. версія. URL : <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0233668> (дата звернення: 15.10.2021).
42. Biber D. A Typology of English Texts // Linguistics. Belgium. 1989. Vol. 27. P. 3–44.
43. Bizzell P. Hybrid Academic Discourses: What, Why, How // Composition Studies. 1999. Vol. 27. P. 7–21.
44. Broniatowski D. A., Paul M. J., Dredze M. National and Local Influenza Surveillance Through Twitter: An Analysis of the 2012-2013 Influenza Epidemic : електрон. версія. URL : <https://10.1371/journal.pone.0083672> (дата звернення: 17.10.2021).
45. Brown G., Yule G. Discourse Analysis. Cambridge University Press, 1983. 288 p.
46. Chafe W. Discourse, Consciousness, and Time. The Flow and Displacement of Conscious Experience in Speaking and Writing. Chicago : University of Chicago Press, 1994. 327 p.
47. Cook G. The Discourse of Advertising. NY : Routledge, 1992. 272 p.
48. Davies M. The Coronavirus Corpus : електрон. версія. URL :

<https://www.english-corpora.org/corona/> (дата звернення: 01.11.2021).

49. Davies M. The Corpus of Contemporary American English (COCA) : електрон. версія. URL : <http://corpus.byu.edu/coca/> (дата звернення: 12.10.2021).

50. Dijk T. A. van. Studies in the Pragmatics of Discourse. New York : Mouton Publishers, 1981. 331 p.

51. Eble C. Slang and Sociability. London : University of North Carolina Press, 1996. 228 p.

52. Fairclough M. The Discourse on Language // The Archaeology of Knowledge & Discourse on Language. NY : Pantheon Books, 1989. P. 215–237.

53. Fedorenko N. D. Scientific Discourse as Modern Linguistics Inquiry Subject // European Researcher. 2011. № 4 (6). P. 435–438.

54. Ferguson N. M., Laydon D., Nedjati-Gilani G. Impact of Non-Pharmaceutical Interventions (NPIs) to Reduce COVID-19 Mortality and Healthcare Demand : електрон. версія. URL : <https://doi.org/10.25561/77482> (дата звернення: 05.11.2021).

55. Garoon J. P., Duggan P. S. Discourses of Disease, Discourses of Disadvantage : електрон. версія. URL : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277953608003250?via%3Dihub#> (дата звернення: 25.10.2021).

56. Gumbrecht J., Howard J. WHO Declares Novel Coronavirus Outbreak a Pandemic : електрон. версія. URL : <https://edition.cnn.com/2020/03/11/health/coronavirus-pandemic-world-health-organization/index.html> (дата звернення: 15.10.2021).

57. Halliday M. Corpus Studies and Probabilistic Grammar // Computational and Quantitative Studies. London & New York : Continuum, 2005. P. 63–75.

58. Halliday M. On the Grammar of Scientific English // The Language of Science. London & New York : Continuum, 2004. Vol. 5. P. 181–198.

59. Halliday M. Text Semantics and Clause Grammar: How Is a Text Like a Clause? // Computational and Quantitative Studies. London & New York :

Continuum, 2002. P. 219–260.

60. Kress G. What Is Mode? // *A Handbook of Multimodal Analysis* / ed. by C. Jewitt. NY : Routledge, 2009. P. 54–67.

61. Marín A. Multifunctionality of Evidential Expressions in Discourse Domains and Genres: Evidence from Cross-linguistic Case Studies // *Cognitive Grammar, Functional and Discourse-pragmatic Perspectives*. Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins, 2017. P. 195–224.

62. Minelli J., Pagano A. The Research Article and the Science Popularization Article: A Probabilistic Functional Grammar Perspective on Direct Discourse Representation : електрон. версія. URL : <https://doi.org/10.1177/1461445606064833> (дата звернення: 03.10.2021).

63. Stanway D., Kelland K. Explainer: Coronavirus Reappears in Discharged Patients, Raising Questions in Containment Fight : електрон. версія. URL : <https://www.reuters.com/article/us-china-health-reinfection-explainer-idUSKCN20M124> (дата звернення: 09.10.2021).

64. Wallace C., Nichols J. Evidentiality: The Linguistic Coding of Epistemology : електрон. версія. URL : https://books.google.com/books?hl=ru&lr=&id=j-UFqNz8D28C&oi=fnd&pg=PP9&dq=Chafe,+Wallace+%&ots=uZWpdKaxPQ&sig=s4230OHDi_dScbs_3qpj2dZNzjQ (дата звернення: 01.11.2021).

65. Xi J. In Ping Evaluated the Role of International Cooperation in the Fight Against COVID-19 : електрон. версія. URL : <https://en.news-front.info/2020/05/18/xi-jinping-evaluated-the-role-of-international-cooperation-in-the-fight-against-covid-19/> (дата звернення: 11.10.2021).

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

66. Le Figaro : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.lefigaro.fr/> (дата звернення: 11.10.2021).

67. Le Monde : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.lemonde.fr/>

de.fr/ (дата звернення: 12.11.2021).

68. L'OBS : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.nouvelobs.com/> (дата звернення: 19.10.2021).

69. Insider : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://www.insider.com/coronavirus-memes-people-joking-about-covid-19-to-reduce-stress-2020-3> (дата звернення: 21.10.2021).

70. The Atlantic : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.theatlantic.com/international/archive/2020/04/humor-laughter-coronavirus-covid19/609184/> (дата звернення: 19.09.2021).

71. News : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://rewire.news/article/2020/04/22/the-rights-desperate-attempts-to-hijack-my-body-my-choice/> (дата звернення: 25.10.2021).

72. Forum : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.christianforums.com/threads/big-contradictions-in-the-evolution-theory.1962980/page-3#post-17605750> (дата звернення: 19.10.2021).

73. Covidiot : електрон. версія журн. 2021. URL : <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Covidiot> (дата звернення: 01.11.2021).

74. Corpus Analysis of The Language of Covid-19 : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://public.oed.com/blog/corpus-analysis-of-the-language-of-covid-19/> (дата звернення: 27.10.2021).

75. Langton K. China Lockdown: How Long was China on Lockdown? : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://www.express.co.uk/travel/articles/1257717/china-lockdown-how-long-was-china-lockdown-timeframe-wuhan> (дата звернення: 19.10.2021).

76. Miller E. D. The COVID-19 Pandemic Crisis: The Loss and Trauma Event of Our Time : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://10.1080/15325024.2020.1759217> (дата звернення: 19.10.2021).

77. Sault S. Why Lockdowns Can Halt the Spread of COVID-19 : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/why->

lockdowns-work-epidemics-coronavirus-covid19/ (дата звернення: 19.10.2021).

78. Social Change and Linguistic Change: the Language of COVID-19 : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://public.oed.com/blog/the-language-of-covid-19/> (дата звернення: 10.10.2021).

79. University of South Florida-Nielsen. Sunshine State Survey on Public Opinion on COVID-19 Response : електрон. версія журн. 2020. URL: <https://www.facebook.com/groups/viewfrommywindow> (дата звернення: 07.10.2021).

80. WHO Coronavirus Disease Dashboard : електрон. версія журн. 2020. URL : <https://covid19.who.int/> (дата звернення: 22.10.2021).

81. WHO. World Health Organisation Announces Covid-19 Outbreak a Pandemic : електрон. версія журн. 2020. URL : www.euro.who.int/health-topics (дата звернення: 22.10.2021).

ДОДАТКИ
Додаток А
Тези конференції

Діана ДОЦЕНКО

Запоріжжя

АНГЛОМОВНІ ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ КОРОНАВІРУСНОЇ ПАНДЕМІЇ

Коронавірусна пандемія суттєво змінює суспільну норму, перетворившись на «норму під час пандемії» [2, с. 3]. Оскільки світ протистоїть «новому нормальному» коронавірусу, суспільство стикається з проблемою впливу вірусу на наше повсякденне життя. Коронавірус призвів до появи нових слів і фраз, як англійською, так і іншими мовами. Цей новий словниковий базис допомагає нам зрозуміти зміни, які раптово стали частиною нашого повсякденного життя та вербалізувати їх.

Лінгвістичні інновації пов'язують з постійним розширенням мовних кордонів, нездатністю повністю охопити різноманітний соціальний та мовний досвід, адаптацією до комунікативних потреб мовця за допомогою безлічі морфологічних процесів, які включають «перенесення», «аналогію», «аббревіатури», «семантичний зсув або розширення», «неологізми», «редуплікацію/ надмірність», «еліпсис», «перетворення».

Такі усталені терміни, як “self-isolation”, “pandemic”, “quarantine”, “locking”, “key employees”, стали використовуватися частіше, тоді як неологізми коронавірусу/COVID-19 з'являються швидше, ніж будь-коли. Ця ситуація вплинула на населення усього світу та спричинила впровадження нової лексики [1, с. 87].

Активне використання нової лексики підтверджується наявністю синонімічних одиниць, використанням англومовних запозичень, словотвірної продуктивності для опису вирішення проблем, пов'язаних з пандемією

коронавірусу, що зумовлює активну наукову та суспільну діяльність, яка неминуче знайде свій відбиток у мові. Лексичні інновації дозволяють носіям мови відображати свій локалізований соціокультурний досвід, створюючи мовні інновації на основі свого щоденного соціально-політичного досвіду. Носії англійської мови використовують найменування вірусу у «високо локалізованих» або орієнтованих термінах: “respiratory syndrome”, “coronavirus disease”, “PPE Stands”, “Stay-at-home virus”, “shelter-in-place”, “social distancing”, “oxygen mask”, “serology test”, “virus antibodies”, “virus SARS-CoV-2”.

Глобальний вірус COVID-19 породив впровадження нових лексем в англійську мову. Більшість слів, які ідентифіковано, зазвичай використовуються в англійській мові; проте деякі є унікальними для англomовного лексичного базису. Ці слова були винайдені, щоб відобразити отриманий досвід в умовах пандемії [3, с. 154]. Пандемія COVID-19 стала результатом вливання лексичних інновацій у регіональну різноманітність мов.

Аналіз морфологічних процесів у лексичних інноваціях під час коронавірусної пандемії вказує на морфологічні процеси, які використовуються при створенні нових лексем Covid-19. У цих випадках початкові значення слів зміщуються, обмежуються або розширюються. Наприклад: “corowona” (відсутність коштів через блокування розвала багатьох підприємств); “corolabi” (ми народили дитину під час пандемії коронавірусу); “corogbemi” (коронавірус пішов мені на користь); “coro-food” (їжа, отримана в період блокування COVID-19 як форма паліативної терапії); “corobiyi” (корона народила це, не обов’язково дитину; хаос); “owocoro” (кошти, випущені урядом та корпоративними органами для надання допомоги людям під час пандемії); “koro o gbagbere” (хвороба – це не жарт); “obanicoro, egucovid” (коронавірус – король; страх вірусу – через загрозу вірусу, його шанують). Початкове значення вірусу у виокремлених лексичних одиницях було значно розширене і, в деяких випадках, повністю

зміщене від початкового значення за допомогою аналізованих лексем [3, с. 159].

Остаточне усічення є поширеним типом, який використовується в англійській мові, і його застосовують до слова «corona», щоб отримати скорочену форму «coro» – термін, який використовується для назви вірусу Covid-19. Ця скорочена форма використовується в таких реченнях, як “This coro is severe”. Він слугує основою для багатьох лексичних інновацій, таких як “corogbemi, coromuwiwa” тощо [3, с. 162].

Синтаксичні процеси виникають з соціолінгвістичного середовища та включають редуплікацію (для наголосу), наприклад, corocoro; вербалізація (отримання дієслова від іменника), напр.: “coronated, coronize, koronize, corolised”; номіналізація (перетворення частини мови в іменник), наприклад, “coronation”, також, перетворення іменників у прислівники, наприклад, “corona”.

Крім того, такі терміни, як “natural disaster” та “perfect storm”, можуть створити враження, що пандемія була неминучою [4, с. 39]. Деякі медичні працівники висловлюють своє розчарування через те, що їх називають “coronavirus heroes”, а не як “scared people”, які виконують роботу та потребують захисного обладнання/

Наприклад: “If there’s ever been a time that we need heroes, it’s now... The COVID-19 pandemic has created unprecedented health and economic challenges, especially for the most vulnerable among us”;

“Here are portraits of a few individuals from around the world working to alleviate suffering during this pandemic”;

“She has a critical job during this pandemic, but it comes with many hardships. “It’s hot and uncomfortable,” Shilpashree said of the hours she spends dressed in layers of protective gear inside the booth”.

Отже, пандемія Covid-19 істотно впливає на збагачення англійської та інших мов світу. Окремо треба підкреслити, що нові реалії життя, пов’язані з пандемією, дали поштовх для формування лексичних іновацій, своєрідних

найменувань, слоганів, які узагальнюють основні етапи протидії коронавірусу. Мультимедійний дискурс активно реагує на сучасні виклики, негативні соціальні і психологічні наслідки пандемії, що свідчить про динамічний розвиток мови, яка, на відміну від економічного спаду, постійно оновлюється і прогресує. Поява COVID-19 впливає на населення світу і окреслює свій власний спеціалізований дискурс.

Література

1. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття : англо-український словник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 359 с.
2. Hua J., Shaw R. Corona Virus (COVID-19) “Infodemic” and Emerging Issues through a Data Lens: the Case of China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2020. P. 1–12.
3. Maybaum R. Language change as a social process: Diffusion patterns of lexical innovations in Twitter. *Proceedings of the Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 39(1), 2013. P. 152–166.
4. Mgbemena J. A. Language variations or language change? *International Journal on Studies in English Language and Literature*, 3(8), 2015. P. 37–50.